

SCHOOLPLAN 2011-2015

Basisschool de Klokkenberg
Kopseweg 7
6522 KB Nijmegen
024-3229220

Inhoudsopgave Schoolplan 2011-2015

	Naam	Inhoud
0	Voorwoord	<ul style="list-style-type: none"> • Relatie met WMK: beleidsterreinen en competenties
1	Inleiding	1.1 Doelen en functie van het schoolplan 1.2 Procedures opstellen en vaststellen van het schoolplan 1.3 Verwijzingen
2	Schoolbeschrijving	2.1 Kenmerken school 2.2 Kenmerken directie en leraren 2.3 Kenmerken leerlingen 2.4 Kenmerken ouders en omgeving 2.5 Prognoses: interne en externe ontwikkelingen
3	Onderwijskundig beleid	3.1 Missie + mission statement + streefbeelden 3.2 Visie(s): algemeen en specifiek 3.3 Levensbeschouwelijke identiteit 3.4 Leerstofaanbod + Toetsinstrumenten 3.5 Taalleesonderwijs 3.6 Rekenen en Wiskunde 3.7 Sociaal-emotionele ontwikkeling 3.8 Actief Burgerschap en sociale cohesie 3.9 ICT 3.10 Leertijd 3.11 Pedagogisch Klimaat 3.12 Didactisch Handelen 3.13 Actieve rol van de leerlingen 3.14 Zorg en begeleiding 3.15 Passend onderwijs – Afstemming 3.16 Opbrengstgericht werken 3.17 Opbrengsten
4	Personeelsbeleid	4.1 Organisatorische doelen 4.2 Schoolleiding 4.3 Beroepshouding 4.4 Integraal Personeelsbeleid – Professionalisering 4.5 Instrumenten voor personeelsbeleid 4.6 Verzuimbeleid
5	Organisatie & beleid	5.1 Structuur (organogram) schoolorganisatie + besturingsfilosofie 5.2 Structuur (groeperingsvorm) 5.3 Schoolklimaat (incl. Sociale Veiligheid en Risico-Inventarisatie) 5.4 Communicatie (intern) 5.5 Communicatie (met externe instanties) 5.6 Communicatie (met ouders) 5.7 Voor- en vroegschoolse educatie 5.8 Buitenschoolse opvang (voor-, tussen- en naschools)
6	Financieel beleid Materieel beleid	6.1 Lumpsum financiering – ondersteuning 6.2 Geldstromen 6.3 Sponsoring 6.4 Begrotingen / Verantwoording in Jaarrekeningen
7	Kwaliteitsbeleid	7.0 Kwaliteitszorg + toelichting op indicatoren 7.1 Wet-en regelgeving 7.2 Terugblik Schoolplan 2007-2011 (“evaluatie”) 7.3 Strategisch beleid 7.4 Analyse inspectierapport(en) 7.5 Uitslagen Quick Scan en analyse 7.6 Kwaliteitszorg en ouders + Analyse oudervragenlijst 7.7 Kwaliteitszorg en leerlingen + Analyse leerlingenvragenlijst 7.8 Kwaliteitszorg en leraren + Analyse lerarenvragenlijst 7.9 Het evaluatieplan 7.10 Kwaliteitsprofiel (sterkte/zwakte-analyse) 7.11 Plan van Aanpak (2011-2012) 7.12 Plan van Aanpak (2012-2013) 7.13 Plan van Aanpak (2013-2014) 7.14 Plan van Aanpak (2014-2015)

Voorwoord

Het Schoolplan 2011-2015 van Christelijke Basisschool De Klokkenberg is gebaseerd op de strategische uitgangspunten van het bestuur en geeft een beschrijving van de wijze waarop de school de kwaliteit van het onderwijs gaat borgen en verbeteren. We doen dat in een cyclisch proces van planning en controle.

De indeling van het schoolplan 2011-2015 is afgestemd op de beleidsterreinen die relevant zijn voor onze schoolontwikkeling. Deze beleidsterreinen vormen de focus voor onze **kwaliteitszorg** (zie hoofdstuk 7). Dit betekent, dat wij deze beleidsterreinen:

1. Beschrijven Wat beloven we? [zie schoolplan]
2. Periodiek (laten) beoordelen Doen wij wat we beloven? [zie hoofdstuk 7.9]
3. Borgen of verbeteren Wat moeten wij borgen? Wat verbeteren? [zie hoofdstuk 7.10 t/m 7.14]

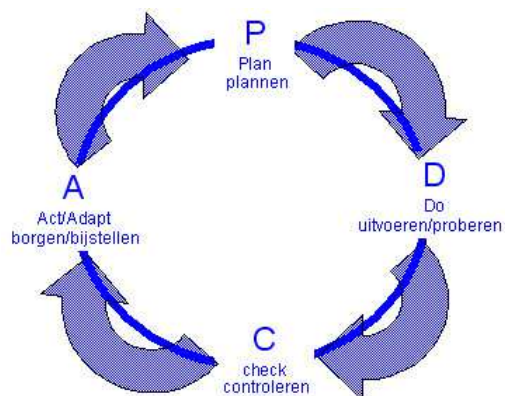
De onderscheiden beleidsterreinen komen (deels) overeen met de kwaliteitsaspecten die de Inspectie van het Onderwijs onderscheidt in haar toezichtskader.

Onze beleidsterreinen (kwaliteitszorg)
Levensbeschouwelijke identiteit (3.3.)
Leerstofaanbod (3.4)
Taalleesonderwijs (3.5)
Rekenen en Wiskunde (3.6)
Sociaal-emotionele ontwikkeling (3.7)
Actief Burgerschap (3.8)
ICT (3.9)
Leertijd (3.10)
Pedagogisch klimaat (3.11)
Didactisch handelen (3.12)
Actieve rol leerlingen (3.13)
Schoolklimaat (5.3)
Zorg en begeleiding (3.14)
Passend onderwijs/afstemming (3.15)
Opbrengstgericht werken (3.16)
Opbrengsten (3.17)
Schoolleiding (4.2)
Beroepshouding (4.3)
Professionalisering (4.4)
Integraal Personeelsbeleid
Interne communicatie (5.4)
Externe contacten (5.5.)
Contacten met ouders (5.6)
Voor- en vroegschoolse educatie (5.7)
Kwaliteitszorg (7.1)
Wet-en regelgeving (7.2)

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1. Doelen en functie van het schoolplan

Ons schoolplan beschrijft in de eerste plaats onze kwaliteit: onze missie, onze visie en de daaraan gekoppelde doelen. Wij spreken in dit geval van ambities (fase 'to plan'). Op basis van de huidige situatie hebben we diverse instrumenten ingezet om grip te krijgen op onze sterke en zwakke punten, en daarmee op onze verbeterdoelen (fase 'to check') voor de komende vier jaar. Het schoolplan functioneert daardoor als verantwoordingsdocument (wat beloven we?) naar de overheid, het bevoegd gezag en de ouders, en als planningsdocument (wat willen we wanneer verbeteren?) voor de planperiode 2011-2015. Op basis van ons vierjarige Plan van Aanpak (zie hoofdstuk 7) willen we jaarlijks een uitgewerkt jaarplan opstellen. In een jaarverslag zullen we steeds terugblikken, of de gestelde verbeterdoelen gerealiseerd zijn. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren en evalueren.

1.2. Procedures voor het opstellen en vaststellen van het schoolplan

Het schoolplan is in overleg met het team opgesteld door de directie. De komende vier jaar zullen we op een planmatige wijze de hoofdstukken van ons schoolplan met elkaar bespreken. Daarnaast zullen we aan het einde van ieder schooljaar het jaarplan evalueren en het nieuwe jaarplan samen vaststellen.

1.3. Verwijzingen

Ons schoolplan is een rompplan. Daarom verwijzen we naar de volgende beleidsstukken (deze zijn in te zien bij de directie):

- Strategische uitgangspunten van het bestuur
- Schoolgids
- Zorgplan
- Personeelsbeleidsplan
- Meerjarenbegroting
- Meerjareninvesteringsplan
- Meerjarenformatieplan

2.1. Kenmerken school

Christelijke basisschool de Klokkenberg
 Kopseweg 7
 6522KB Nijmegen
 4024-3229220
directie@deklokkenberg.nl
www.deklokkenberg.nl

2.2. Kenmerken directie en leraren

De directie van de school bestaat uit twee directeuren. Beiden beschikken over het schoolleiderdiploma. De directie van de school wordt bijgestaan door een IB-er (Intern Begeleider). Het aantal teamleden (excl. de directie en de IB-er) is 17. De school beschikt daarnaast over een conciërge en een administratief medewerkster. De leeftijdsopbouw wordt gegeven in onderstaand schema (stand van zaken per 1-9-2011).

Het ziekteverzuim is laag: het gemiddelde percentage over de jaren 2007-2011 is 2,1%.

Per (1-10-2011)	MT	OP	OOP
Ouder dan 50 jaar		3	1
Tussen 40 en 50 jaar		4	1
Tussen 30 en 40 jaar	3	7	
Tussen 20 en 30 jaar		3	
Jonger dan 20 jaar			
Totaal	3	17	2

2.3. Kenmerken leerlingen

Onze school wordt bezocht door 253 kinderen (stand van zaken 1-10-2011). Op dit moment wordt aan geen enkele leerling een gewicht toegekend. Onderstaand schema geeft de aantallen leerlingen per groep en het percentage gewogen leerlingen:

Groep	Aantal	Gewicht	Aantal
Groep 1	14	0%	0
Groep 2	29	0%	0
Groep 3	28	0%	0
Groep 4	18	0%	0
Groep 5	27	0%	0
Groep 6	37	0%	0
Groep 7	45	0%	0
Groep 8	52	0%	0
Totaal	250	0%	0

De school heeft te maken met een terugloop van het leerlingenaantal. De exacte prognoses is nog niet bekend bij het opstellen van dit schoolplan.

2.4. Kenmerken ouders en omgeving

Onze school staat in een licht vergrijzende wijk. Dat heeft consequenties voor de instroom (zie ook hoofdstuk 2.3). Het opleidingsniveau van de ouders ligt relatief hoog; 60% van de ouders heeft een HBO- opleiding of hoger. De ouderpopulatie laat geen directe gevolgen zien voor ons beleid m.b.t. actief burgerschap en sociale cohesie.

2.5. Prognoses: interne en externe ontwikkelingen

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaren een aantal kansen (intern en extern) en bedreigingen (intern en extern) voor wat betreft de school, het personeel en de leerlingen. We willen daarmee nadrukkelijk rekening houden in ons beleid en onze beleidskeuzen.

	STERK	ZWAK
INTERN	<ul style="list-style-type: none"> - Helder en sterk didactisch klimaat - Pedagogisch klimaat is helder en gestructureerd(structuur) - Visie is helder en wordt gedragen door de geledingen - Samenwerking met kinderopvang - Kleinere groepen - Nieuwbouw - ICT- voorzieningen zijn goed - Gesprekscyclus is vastgelegd en gestart - Medewerkers meer inzetten op hun competenties - Enthousiast team - Locatie school - Open houding team naar ouders - Kleine school (korte lijnen) - Onderlinge betrokkenheid - Positieve instelling - Veel nieuwe methodes - Vertrouwen in de leerlingen - Grote diversiteit team - Ambitieuze directie en team - Contact directie laagdrempelig - Gedreven team - Team kan met elkaar ontspannen en zichzelf zijn 	<ul style="list-style-type: none"> - Terugloop leerlingen - Identiteit onvoldoende scherp, gedragen en zichtbaar in ons onderwijsconcept - Onderwijsaanbod nog onvoldoende opbrengstgericht - ICT nog onvoldoende verweven met ons onderwijsconcept - Behoud van bestuurskracht (continuïteit en kwaliteit) - Onvoldoende kenmerken van een professionele leergemeenschap - Eenpitter is per definitie meer kwetsbaar - Te late communicatie - Soms te weinig aandacht voor creativiteit - Te weinig delen met elkaar - Borging afspraken - Algemeen Christelijk kan ouders afschrikken - Kunnen moeilijk prioriteiten stellen - Weinig culturele en maatschappelijke diversiteit (team en kinderen)
	KANSEN	BEDREIGINGEN
EXTERN	<ul style="list-style-type: none"> - Voor-, tussen- en naschoolse opvang is goed geregeld - Uitbreiding kinderopvang in de school - Verplaatsing buurtschool naar andere wijk - Goede ICT omgeving - Nieuwbouw - PR/site - Kwaliteiten ouders gebruiken - Inspectie - Samenwerking andere instanties 	<ul style="list-style-type: none"> - Vergrijzing buurt - Uitbreiding woningbouw waalsprong - Bezuinigingen in het onderwijs - Veeleisende ouders die soms weinig betrokken zijn

3.1. De missie van de school

3.1.1 Missie van onze school

De Klokkenberg biedt basisonderwijs aan op algemene Christelijke grondslag, zonder gebonden te zijn aan een kerkgenootschap. Ons onderwijs heeft tot doel de kinderen voor te bereiden op het zelfstandig functioneren als individu en als lid van de maatschappij.

Onze school staat open voor kinderen van alle gezindten die aangemeld worden door hun ouders/verzorgers.

Het is ons doel om alle leerlingen cognitief en sociaal-emotioneel te ontwikkelen en eruit te halen wat erin zit.

3.1.2 Slogan en kernwaarden

Onze slogan is: *Met plezier wijzer worden.*

Onze kernwaarden zijn:

1. Verschillen geven kleur
2. Durf te groeien
3. Haal eruit wat erin zit
4. Samen leren is leerzamer
5. Met plezier wijzer worden

3.1.3 Streefbeelden

Onze missie hebben we in 5, voor ons wezenlijke kenmerken, samengevat.

De klokkenberg is een school waarin we:

1. Werken vanuit een algemene Christelijke levensovertuiging, gekoppeld aan openheid naar andere opvattingen.

Dit doen we door :

- Respect te tonen voor mensen en meningen
- Open te staan voor andere culturen
- Tolerant te zijn
- Kaar te staan voor elkaar
- Kennis over andere opvattingen mee te geven
- In te spelen op een snel veranderende samenleving

Dit wordt zichtbaar door:

- De wijze waarop we Christelijke feesten vieren
- De gebruikte methode voor levensbeschouwelijke vorming "Trefwoord"
- De projecten die we organiseren om goede doelen te ondersteunen

2. De persoonlijke ontwikkeling van kinderen stimuleren.

Dit doen we door:

- Het bieden van een veilig en gezond leef- en leerklimaat in een gezonde school
- Aan te sluiten bij de belevingswereld van het kind
- Kinderen uit te dagen en te prikkelen
- Kinderen ruimte te geven zichzelf te zijn
- Kinderen eigenaar te laten zijn van hun eigen leerproces

Dit wordt zichtbaar door:

- Systematisch aandacht te besteden aan de sociale vaardigheden en de emotionele ontwikkeling
- De manier waarop wij omgaan met goed en ongewenst gedrag
- De dagelijkse evaluatie in de groepen, ook over het werk van de kinderen
- Het laten maken van eigen werkstukken
- De wijze waarmee we zelfstandig werken vorm geven

3. Uitgaan van de basisbehoeften van het kind

Dit doen we door:

- Rekening te houden met de 3 basisbehoeften van kinderen:
 - Behoefte aan *relatie*. Kinderen moeten het gevoel hebben dat ze worden gewaardeerd door anderen, dat anderen met hen om willen gaan. Zo ontstaat veiligheid en is er basis voor een optimaal leerproces;
 - Behoefte aan *competentie*. Kinderen moeten van zichzelf weten dat ze iets kunnen, dat ze iets kunnen ondernemen zonder daar toestemming of hulp van anderen voor nodig te hebben;
 - Behoefte aan *autonomie*. Kinderen willen al heel jong zelfstandig zijn, waarbij geloof en plezier in eigen kunnen hun ontwikkeling stimuleert.

Dit wordt zichtbaar door:

- Met leerlingen projecten te ondernemen en vieringen te houden
- Zelfontdekkend leren toe te passen in de lessen
- Zelfstandig werken toe te passen

4. Het overdragen van kennis en vaardigheden aan kinderen prioriteit geven en werken op 3 niveaus.

Dit doen we door:

- Sterke nadruk te leggen op het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van kinderen
- Het aanbieden van structuur in een gestructureerde omgeving
- Vanuit een klassikale situatie op niveau instructie te geven
- Eigentijdse methodes te gebruiken
- Het creëren van een rustige leeromgeving
- Blijvend te werken aan onze eigen deskundigheid
- Ook aandacht te geven aan sociale, creatieve en sportieve ontwikkeling

Dit wordt zichtbaar door:

- De wijze waarop de klassen zijn ingericht (instructietafel / ICT hoeken, aanbod materialen)
- De afspraken die we met elkaar gemaakt hebben; en dus nakomen
- Het werken vanuit groepsplannen en waar nodig handelingsplannen, of individuele leerlijnen
- Het volgen van de kinderen door goede toetsen te gebruiken
- De inzet van ICT
- De scholing op team en individueel niveau

5. Een organisatie zijn die met en van elkaar leert (team, kinderen en andere betrokkenen)

Dit doen we door:

- Gebruik te maken van elkaars talenten (competenties)
- Echt samen te werken en niet op eilandjes
- Met elkaar over het werk te praten en te reflecteren
- Bij elkaar te kijken en elkaar te coachen

Dit wordt zichtbaar door:

- De manier waarop we met elkaar vergaderen over onderwijs en kinderen
- De manier waarop we samenwerken
- Het onderlinge overleg met elkaar, ouders, bestuur en mr

3.1.4 Missiebeleid

Wij houden de missie levend door tijdens vergaderingen onze kernwaarden centraal te stellen en daar een inhoudelijke discussie met elkaar over te voeren. We dragen onze missie uit in onze contacten met kinderen en ouders en met elkaar.

Alle kinderen krijgen bij de start van het schooljaar een kalender, met daarin onze visie en missie helder omschreven.

3.2. De visies van de school

3.2.1. Algemeen

3.2.1.1 Levensbeschouwelijke identiteit

Onze school is een algemeen christelijke basisschool. Wij besteden structureel aandacht aan levensbeschouwelijke vorming. Volgens ons is er een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal emotionele vorming, actief burgerschap en de sociale cohesie. Wat we van groot belang vinden is hoe leerlingen met elkaar omgaan. Ze moeten respect voor elkaars visie hebben. Kijkend naar onze algemeen christelijke identiteit geven wij extra aandacht aan het kerst- en het paasfeest.

3.2.1.2. Lesgeven (pedagogisch-didactisch handelen)

Ons kerntaak is lesgeven. Daarbij zijn twee facetten van groot belang en niet van elkaar los te koppelen: didactisch en pedagogisch handelen. Van groot belang is dat wij oog hebben voor het individu, een open houding hebben, wederzijds respect tonen en een goede relatie met het kind leggen waarin het kind zich gekend voelt. Als het gaat over pedagogische aspecten dan leggen wij de nadruk op:

- Samenwerken
- eigen verantwoordelijkheid
- zelfstandigheid
- reflectief vermogen
- kritisch zijn.

Als het gaat over de didactiek dan vinden wij het van groot belang dat onze leerkrachten sterk didactisch ontwikkeld zijn. Een aantal zaken hebben daarbij extra aandacht:

- Het aanbieden van structuur in een gestructureerde omgeving.
- Vanuit een klassikale situatie op niveau instructie geven en kinderen zelfstandig (samen) laten werken.

3.2.1.3 Zorg en begeleiding

Veel van de keuzen die wij maken op school zijn gericht op het bieden van onderwijs dat aansluit bij de leer- en ontwikkelingsbehoeften van het kind. Daarmee willen we voorkomen dat er een ontwikkelingsachterstand ontstaat bij een leerling.

Dat doen wij door:

- Werken met methodes die de mogelijkheid bieden om te differentiëren.
- Systematisch volgen van de leerlingen met toetsen en observaties.
- Werken op drie niveaus binnen elke groep. Per vakgebied wordt gekeken in welk niveau een leerling zit. Dat kan een gemiddeld, laag of hoog niveau zijn. Op dit niveau zal de leerling uitgedaagd worden.
- Zelfstandig werken in de groep. Zo kan de leerkracht extra instructie/ondersteuning geven aan de leerlingen die dat nodig hebben.
- Klassenconsultaties door de IB-er en directie. IB-er en directie geven feedback over het omgaan met verschillen binnen de groep.
- Collegiale consultatie. Leerkrachten leren van en met elkaar.

Soms zijn deze preventieve maatregelen niet afdoende en is er extra hulp nodig. Op de Klokkenberg wordt de extra zorg en ondersteuning in principe binnen de eigen groep gegeven door de groepsleerkracht. De groepsleerkracht kent de leerlingen het beste en op deze manier blijven de leerlingen betrokken bij de groep.

Zorg op maat speelt een grote rol in de klas. De leerkracht is degene die de zorg biedt aan de leerlingen. Dit doet hij/zij door binnen de groep extra hulp te bieden. Dit kan variëren van extra aandacht en uitleg tot het werken met (groeps) handelingsplannen.

Wij gebruiken het CITO leerlingvolgsysteem als onafhankelijk toetsinstrument om een helder beeld te krijgen van waar de leerlingen zitten in hun ontwikkeling. Ook voor de sociaal-emotionele ontwikkeling gebruiken wij een instrument om de ontwikkeling te meten. Dit doen we op het gebied van gedrag en werkhouding. Deze lijst is ontwikkeld door ABC onderwijsbegeleiding.

Aan de hand van deze gegevens wordt gekeken of het kind "op niveau zit".

Het kan zijn dat er een leerling laag of juist heel erg hoog scoort. Voor beide gevallen betekent het dat er een handelingsplan gemaakt wordt voor deze leerling. Met dit handelingsplan zorg je er als leerkracht voor dat de leerling verder komt en uitgedaagd wordt op zijn of haar niveau. In het geval van leerlingen die meer uitdaging nodig hebben kiest de Klokkenberg ervoor om deze leerlingen te laten verbreden, en niet te laten versnellen. Met andere woorden: ze krijgen nieuwe, uitdagende taken aangeboden die hen stimuleren zich verder te ontwikkelen.

3.2.2. Specifiek

3.2.2.1 Onderwijskundig concept

Onze onderwijskundige speerpunten

Onze school heeft een aantal principes vastgesteld voor kwalitatief goed onderwijs. Ten aanzien van ons onderwijs (effectief onderwijs) zoeken we naar een goede balans tussen de aandacht voor de cognitieve en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Van belang zijn de volgende aspecten:

- Aansluiten bij de belevingswereld van het kind
- Kinderen uitdagen en prikkelen
- Kinderen ruimte geven zichzelf te zijn
- Kinderen eigenaar laten zijn van hun eigen leerproces
- Rekening houden met de 3 basisbehoeften van kinderen:
 - Behoefte aan *relatie*. Kinderen moeten het gevoel hebben dat ze worden gewaardeerd door anderen, dat anderen met hen om willen gaan. Zo ontstaat veiligheid en is er basis voor een optimaal leerproces;
 - Behoefte aan *competentie*. Kinderen moeten van zichzelf weten dat ze iets kunnen, dat ze iets kunnen ondernemen zonder daar toestemming of hulp van anderen voor nodig te hebben;
 - Behoefte aan *autonomie*. Kinderen willen al heel jong zelfstandig zijn, waarbij geloof en plezier in eigen kunnen hun ontwikkeling stimuleert
- Sterke nadruk leggen op het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van kinderen
- Het aanbieden van structuur in een gestructureerde omgeving die geschikt is voor het leren
- Vanuit een klassikale situatie op niveau instructie geven
- Eigentijdse methodes gebruiken
- Het creëren van een rustige leeromgeving
- Blijvend werken aan onze eigen deskundigheid
- Ook aandacht geven aan sociale, creatieve en sportieve ontwikkeling
- De leertijd wordt effectief besteed
- Het leren van kinderen staat centraal
- Leerkrachten hebben hoge verwachtingen van kinderen
- Leerkrachten werken opbrengstgericht
- Leerkrachten zetten waar mogelijk moderne ICT- middelen in t.b.v. het onderwijsleerproces

3.3 Levensbeschouwelijke identiteit

Onze school is een algemeen Christelijke basisschool. Dit betekent dat we structureel aandacht besteden aan levensbeschouwelijk onderwijs. We doen dat aan de hand van de methode 'Trefwoord'. We zien een sterke relatie zien tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. omgaan met de ander en de omgeving – ontwikkeling sociale vaardigheden) en actief burgerschap en sociale cohesie. We vinden het belangrijk dat leerlingen op een goede wijze met elkaar omgaan en dat ze respect hebben voor de mening en visie van anderen.

Onze **ambities** zijn:

- Inhoudelijk betekenis geven aan de Christelijke feesten, zoals Kerst en Pasen. Dit doen we door middel van vieringen met de hele school.
- Het structureel (dagelijks) gebruiken van de levensbeschouwelijke methode 'Trefwoord'.
- Jaarlijks projecten organiseren om goede doelen te ondersteunen.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen wij door middel van de schooldiagnose van het kwaliteitsprogramma WMK-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de schooldiagnose in februari 2011, zien we geen punten die verbeterd moeten worden.

3.4 Leerstofaanbod

Op onze school gebruiken we eigentijdse methodes die voldoen aan de kerndoelen. De methodes worden bij de hoofdvakken integraal gebruikt door de leraren. Voor de toetsing van de leerstof maken we gebruik van methodeonafhankelijke en methodegebonden toetsen.

Onze **ambities** zijn:

- Onze methodes voldoen aan de kerndoelen (zie overzicht)
- We gebruiken voor Taal en Rekenen methodegebonden toetsen (zie overzicht)
- Het leerstofaanbod vertoont een doorgaande lijn
- Het leerstofaanbod komt tegemoet aan relevante verschillen tussen leerlingen
- Het leerstofaanbod voorziet in de ondersteuning van de sociaal-emotionele ontwikkeling
- De school besteedt aandacht aan actief (goed) burgerschap
- Het leerstofaanbod voorziet in het gebruik leren maken van ICT
- Het leerstofaanbod voorziet in aandacht voor intercultureel onderwijs
- Het leerstofaanbod bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen wij door middel van de schooldiagnose van het kwaliteitsprogramma WMK-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

In het schooljaar 2011-2012 zal de quickscan leerstofaanbod afgenomen worden. Naar aanleiding van deze afname zal, indien nodig, een verbeterplan opgesteld worden. Momenteel zijn we nog bezig met de invoering van nieuwe methodes voor begrijpend lezen, geschiedenis, Engels en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Vak	Methodes	Toetsinstrumenten
Taal Spelling	Leessleutel Fonemisch bewustzijn Taalverhaal (taal) Taalverhaal (spelling)	CITO- Taal voor kleuters (groep 1 en 2) CITO- Entreetoets (groep 7) CITO- Eindtoets (groep 8) CITO- Begrijpend lezen (groep 3 t/m 8) CITO- Spelling (groep 3 t/m 8) Methodegebonden toetsen (groep 3 t/m 8)
Lezen	Lekker lezen Connect Begrijpend lezen!	CITO- Technisch lezen (groep 3 t/m 8) Protocol Leesproblemen – Dyslexie (groep 3 t/m 8) Methodegebonden toetsen (groep 3 t/m 8)
Rekenen	Hulpboek ordenen cito (groep 1-2) Wereld in getallen groep 3 t/m 8	CITO- Rekenen en wiskunde (groep 3 t/m 8) CITO- ordenen (groep 1 en 2)
Geschiedenis	Bij de tijd Nieuwe methode vanaf schooljaar 2012-2013	Methodegebonden toetsen (groep 3 t/m 8)
Aardrijkskunde	Wijzer door de wereld	Methodegebonden toetsen (groep 5 t/m 8)
Natuur en Techniek	NatuNiek	Methodegebonden toetsen (groep 3 t/m 8)
Beeldende vorming	Moet je doen (tekenen) Moet je doen (handvaardigheid)	
Muziek	Moet je doen (muziek)	
Levensbeschouwing	Trefwoord	
Engels	Hello world	Methodegebonden toetsen (groep 7 en 8)
Verkeer	Wijzer door het verkeer	Methodegebonden toetsen (groep 3 t/m 8)
Sociaal emotionele vorming	Nieuwe methode in te voeren in schooljaar 2011-2012	Gedragsvragenlijst ABC

Schema Overzicht m.b.t. methodevervanging

Vak	Methodes	11-12	12-13	13-14	14-15	15-19
Taal	Leessleutel 1-2 Leessleutel 3 Taalverhaal			X X	X	
Lezen	Lekker lezen					X
Rekenen	Wereld in getallen					X
Schrijven	Schrijfsleutel			X		
Aardrijkskunde	Wijzer door de wereld					X
Geschiedenis	Bij de tijd	X				
Natuur en techniek	NatuNiek					X
Creatieve vorming	Moet je doen					X
Muziek	Moet je doen					X
Verkeer	Wijzer door het verkeer					X
Engels	Hello world	X				
Sociaal-emotionele vorming	xx	X				

- Zie *Meerjareninvesteringsplan*

3.5 Taalleesonderwijs

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt veel aandacht in ons curriculum. We leren de kinderen taal om goed met anderen om te kunnen gaan en om effectief te kunnen communiceren. Om de wereld om je heen goed te kunnen begrijpen is het nodig om de taal adequaat te leren gebruiken. Ook bij veel andere vakken heb je taal nodig. Het is belangrijk dat kinderen snel goed kunnen lezen, omdat ze daardoor de informatie bij de andere vakken sneller kunnen begrijpen en gebruiken. De leesbeleving is daarbij een niet te onderschatten onderdeel. Wij bevorderen dit door een zeer uitgebreide bibliotheek binnen onze eigen school te hebben en veel contact te onderhouden met de openbare bibliotheek. Vanaf groep 5 zal elk kind een keer per jaar een spreek en leesbeurt houden voor zijn/haar groep. Dit om de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid verder te ontwikkelen. Een aparte methode voor het technische leesonderwijs geeft ons de mogelijkheid om leesontwikkeling op een hoger plan te tillen.

Onze **ambities** zijn :

- Onze school beschikt over een up-to-date taalbeleidsplan
- Onze school beschikt over een gekwalificeerde taalcoördinator
- De school werkt in de groepen 1 en 2 met Leessleutel en “fonemisch bewustzijn”.
- De school beschikt over een goede methode voor aanvankelijk leesonderwijs (met veel differentiatiemogelijkheden): Leessleutel
- De school beschikt over goede (actuele) methodes voor taal, begrijpend lezen en technisch lezen
- Het rooster verheldert voldoende welke taalonderdelen wanneer aan bod komen
- De school geeft technisch en begrijpend lezen in de groepen 4 t/m 8
- De school heeft normen vastgesteld voor het leesonderwijs
- Kinderen die uitvallen op technisch lezen krijgen extra leertijd d.m.v. Connect lezen en extra instructie momenten binnen de groep.
- De school beschikt over een *Protocol Dyslexiebeleid*.
- In groep 2 worden de kinderen gescreend door de logopediste
- We laten de kinderen taal beleven door extra activiteiten, zoals de Kinderboekenweek, de voorleeswedstrijd, bovenbouw leerlingen die voorlezen aan onderbouw leerlingen etc.
- De school beschikt over een uitgebreide schoolbibliotheek , waar elke groep wekelijks gebruik van maakt.
- We gebruiken CITO-toetsen om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen
- De leraren werken bij Spelling met groepshandelingsplannen.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen wij door middel van de quickscan van het kwaliteitsprogramma WMK-po.

Elk jaar wordt door de IB-er en een lid van de directie gekeken naar de resultaten van het leesonderwijs aan het einde van het schooljaar. Naar aanleiding van deze gegevens wordt per groep een plan van aanpak gemaakt op leesgebied.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- Aanschaf methode begrijpend lezen
- Oriëntatie op de Referentieniveaus Taal
- Opstellen taalbeleidsplan
- Aanstellen taalcoördinator

In schooljaar 2013-2014 zal de quickscan taalleesonderwijs afgenomen worden. Naar aanleiding van deze afname zal, indien nodig, een verbeterplan opgesteld worden.

3.6 Rekenen en Wiskunde

Rekenen en wiskunde vinden we een belangrijk vak. Het rooster borgt dat we expliciet aandacht besteden aan rekenen en wiskunde en aan het automatiseren van het geleerde. We constateren dat rekenen in toenemende mate meer talig is geworden en dat dit bij steeds meer leerlingen leidt tot problemen. Daarom richt het automatiseren zich op kale sommen (om de basisvaardigheden goed in te slijpen). We gebruiken moderne methodes vanaf groep 1 (hulpboek ordenen Cito, Wereld in getallen) en Cito-toetsen om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen. We werken bij rekenen met groepsplannen in het kader van passend onderwijs. De leraren hebben zich geprofessionaliseerd in het werken met “compacten”.

Onze **ambities** zijn:

- We beschikken over een moderne, eigentijdse methode (groep 3 t/m 8) waarin alle facetten van het rekenonderwijs aan de orde komen.
- In groep 1 en 2 wordt er les gegeven aan de hand van leerlijnen en gebruik gemaakt van de hulpboeken die CITO hanteert voor ordenen.
- De leraren besteden structureel aandacht aan rekenen en wiskunde (rooster).
- We volgen de ontwikkeling van de leerlingen m.b.v. het Cito-LVS
- Per groep hebben we voor de Cito-toetsen normen vastgesteld
- We gebruiken de methodegebonden toetsen systematisch
- De leraren beschikken over voldoende kennis en vaardigheden t.a.v. de moderne rekendidactiek (ze zijn op de hoogte van de nieuwste inzichten en volgen scholing daar waar nodig)
- De leraren stemmen –indien noodzakelijk- de didactiek af op de groep
- De leraren werken bij rekenen en wiskunde met groepsplannen.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen wij door middel van de quickscan van het kwaliteitsprogramma WMK-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de schooldiagnose in schooljaar 2009-2010 hebben we de volgende verbeterpunten opgesteld.

- Uitzoeken nieuwe rekenmethode; (deze is in 2010-2011 ingevoerd)
- Analyseren toetsgegevens en naar aanleiding van opbrengsten het aanbod aanpassen.
- Begeleidingstraject vanuit schoolbegeleidingsdienst voor nieuwe methode; (dit loopt nog)

3.7 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hun heen (dichtbij en verder weg). De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt tijdens de groeps (leerling) bespreking besproken (leerkracht en IB'er of collega leerkrachten). In deze gesprekken worden ook mogelijke aanpakken voor een groep of voor een individuele leerling besproken.

Onze **ambities** zijn:

- Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (zie rooster)
- Onze school beschikt over een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling
- Onze school beschikt over een LVS voor sociaal-emotionele ontwikkeling
- We beschikken over normen: als meer dan 25% van de leerlingen uitvalt op een aspect (D/E), dan volgt er actie (groepsplan)
- Het rapport geeft waarderingen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling
- De sociaal emotionele ontwikkeling komt aan bod tijdens de leerlingenbespreking en in oudergesprekken
- De leerlingen vullen vanaf groep 5 tweejaarlijks een vragenlijst in

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen wij door middel van de quickscan van het kwaliteitsprogramma WMK-po. Ook zal er eens per 2 jaar een leerling vragenlijst afgenomen worden. Vanuit deze vragenlijst worden acties opgenomen in het schoolplan.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de schooldiagnose najaar 2010 hebben we de volgende verbeterpunten opgesteld.

- Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (zie rooster)
- Onze school beschikt over een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling

3.8 Actief Burgerschap en sociale cohesie en cultuur educatie.

Leerlingen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Onze school vindt het van belang om haar leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Allereerst is kennis van belang, maar daar blijft het wat ons betreft niet bij. Vanuit onze christelijke identiteit vinden wij het belangrijk dat leerlingen op een bewuste manier in het leven staan, waarbij ze niet alleen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omzien. In de school leren wij leerlingen daarom goed samen te leven en samen te werken met anderen. Wij willen leerlingen brede kennis over en verantwoordelijkheidsbesef meegeven voor de samenleving.

Onze **ambities** (doelen) zijn:

- We voeden onze leerlingen op tot fatsoenlijke evenwichtige mensen die respectvol (vanuit duidelijke waarden en normen) omgaan met zichzelf, de medemens en de omgeving.
- Wij voeden onze leerlingen op tot personen die weten wat democratie inhoudt en die daar ook naar handelen. Ze leren hun mening over maatschappelijke thema's te verwoorden
- We voeden onze leerlingen op tot mensen die "meedoen", die actief betrokken willen zijn op de samenleving en die gericht zijn op samenwerking.
- We voeden onze leerlingen op tot personen die kennis hebben van, en respect voor andere opvattingen en overtuigingen (religies).
- We richten ons op de algemene ontwikkeling en we geven onze leerlingen culturele bagage mee voor het leven.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen we d.m.v. de quickscan "aanbod (actief) burgerschap en (sociale) integratie"

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- De school stelt een commissie samen om duidelijk te krijgen wat wij als school willen en kunnen doen aan burgerschap en sociale integratie.

3.9 ICT

ICT neemt in ons onderwijs een steeds belangrijkere plaats in. De maatschappij van nu vraagt van onze leerlingen ICT-kennis en vaardigheden, daarom leren we onze leerlingen planmatig om te gaan met ICT- middelen. Dat vraagt om een heldere visie op leren van kinderen en ICT- gebruik. De leraren gebruiken ICT in hun lessen (d.m.v. het digitale schoolbord) en borgen dat de leerlingen aan de slag (kunnen) gaan met de computer(s), de ICT-programma's en de bijbehorende software.

Onze **ambities** zijn:

- De leraren maken optimaal gebruik van het digitale bord
- De leerlingen kunnen werken met Word en PowerPoint en het digitale schoolbord
- De leerlingen werken met software bij taal, rekenen, lezen en spelling
- De leerlingen kunnen een werkstuk maken met een verzorgde lay-out
- De leerlingen zijn vertrouwd met Internet en kunnen het net op een veilige manier gebruiken
- De leraren geven opdrachten die het gebruik van het internet stimuleren
- De leraren beschikken over voldoende ICT-kennis en –vaardigheden en krijgen scholing op het moment dat het nodig is (competenties van leerkrachten)
- De school beschikt over technisch en inhoudelijk goede (werkende) hard- en software

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen we d.m.v. de Quickscan wmk-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- Uitvoeren van het Actieplan ICT / Internet
- ICT-beleidsplan opstellen en borgen
- Het invoeren van een Internet-protocol
- Individuele- en groepsscholing op het gebied van hard- en software
- Aanschaf digitale schoolborden voor alle groepen

3.10 Leertijd

Op onze school willen we de leertijd effectief besteden, omdat we beseffen dat leertijd een belangrijke factor is voor het leren van onze leerlingen. We proberen daarom verlies van leertijd te voorkomen. Ook willen we ze voldoende leertijd geven om zich het leerstofaanbod eigen te maken. In principe trachten we zo alle leerlingen in acht jaar de einddoelen basisonderwijs te laten halen.

Onze **ambities** zijn:

- Leraren bereiden zich schriftelijk voor: programma en tijd(en)
- Leraren zorgen voor een effectief klassenmanagement (voorkomen verlies leertijd)
- Op schoolniveau wordt er voldoende onderwijstijd gepland
- Leraren beschikken over een expliciet week- en dagrooster
- Leraren hanteren heldere roosters
- Leraren variëren de hoeveelheid leertijd afhankelijk van de onderwijsbehoeften

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen we d.m.v. de quickscan wmk-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de schooldiagnose in april 2010, zien we geen punten die verbeterd moeten worden.

3.11 Pedagogisch Klimaat

Onze leraren zijn van cruciaal belang. Zij hebben (onder meer) een vormende (opvoedende) taak: hun leerlingen op te voeden tot goede burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en ver weg) kunnen omgaan. Leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Hierbij wordt rekening gehouden met de 3 basisbehoeften van kinderen:

- Behoefte aan *relatie*. Kinderen moeten het gevoel hebben dat ze worden gewaardeerd door anderen, dat anderen met hen om willen gaan. Zo ontstaat veiligheid en is er basis voor een optimaal leerproces;
- Behoefte aan *competentie*. Kinderen moeten van zichzelf weten dat ze iets kunnen, dat ze iets kunnen ondernemen zonder daar toestemming of hulp van anderen voor nodig te hebben;
- Behoefte aan *autonomie*. Kinderen willen al heel jong zelfstandig zijn, waarbij geloof en plezier in eigen kunnen hun ontwikkeling stimuleert.

Voor ons is het heel erg belangrijk dat de leerkrachten de leerlingen positief benaderen en motiveren. Positief gedrag benoemen en kinderen bewust maken van de keuze die zij hebben wat betreft het kiezen voor goed gedrag.

Onze **ambities** zijn:

- De leraren zorgen voor een ordelijke klas
- De leraren zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving
- De leraren gaan positief en belangstellend met de leerlingen om
- De leraren zorgen voor interactie met en tussen de leerlingen
- De leraren bieden de leerlingen structuur
- De leraren zorgen voor veiligheid
- De leraren hanteren de afgesproken regels en afspraken
- De leraren laten de leerlingen zelfstandig (samen) werken
- We ondernemen projecte met leerlingen en houden vieringen.
- Zelfontdekkend leren toe te passen in de lessen
- Zelfstandig werken toe te passen

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden een 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team. Dit doen we d.m.v. de quickscan van wmk-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de schooldiagnose, afgenomen schooljaar 2007-2008 zijn de actiepunten de daarop volgende jaren opgepakt en uitgevoerd.

Schooljaar 2011-2012 wordt de quickscan opnieuw gescoord en naar aanleiding van de scores wordt, indien nodig, een nieuw actieplan opgesteld. De eventueel te nemen acties zullen worden uitgevoerd vanaf schooljaar 2012-2013.

3.12 Didactisch handelen

Op onze school wordt op een effectieve wijze invulling gegeven aan adaptief onderwijs. Wij werken in elke groep in drie niveaugroepen. We geven onderwijs op maat en daarom differentiëren we bij de instructie en de verwerking (zowel naar inhoud als naar tempo). Omdat we veel waarde hechten aan de zelfstandigheid van de leerlingen, laten we leerlingen waar mogelijk samenwerken.

Onze **ambities** zijn:

1. Lessen zijn goed opgebouwd
2. De instructie wordt gedifferentieerd aangeboden op drie niveaus
3. De leraren geven directe instructie
4. De leraren zorgen dat er meerdere oplossingsstrategieën aan bod komen
5. De leerlingen werken zelfstandig samen
6. De leraren geven ondersteuning en hulp (vaste ronde)
7. De leraren laten leerlingen hun werk zo veel mogelijk zelf corrigeren
8. De leraren zorgen voor stofdifferentiatie
9. De leraren zorgen voor tempodifferentiatie

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden een 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team. Dit doen we d.m.v. de quickscan van wmk-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de schooldiagnose, afgenomen schooljaar 2007-2008 waren er geen actiepunten.

Schooljaar 2011-2012 wordt de quickscan opnieuw gescoord en naar aanleiding van de scores wordt, indien nodig, een actieplan opgesteld. De eventueel te nemen acties zullen worden uitgevoerd vanaf schooljaar 2012-2013.

3.13 Actieve en zelfstandige rol van de leerlingen

Op school werken we met de kinderen veel aan hun zelfstandigheid. Kernwoorden daarbij zijn: zelf (samen) kiezen, zelf (samen) doen. Naast zelfstandigheid vinden we het belangrijk om de eigen verantwoordelijkheid van onze leerlingen te ontwikkelen. Het is vanzelfsprekend, dat autonomie en eigen verantwoordelijkheid niet betekent dat de leraren de leerlingen te snel en te gemakkelijk loslaten. Leraren begeleiden de leerprocessen en doen dat “op maat”: leerlingen die (wat) meer sturing nodig hebben, krijgen die ook.

Onze **ambities** zijn:

- De leraren betrekken de leerlingen actief bij de lessen
- De leerlingen werken met dag)del)taken en weektaken
- De leerlingen bepalen gedeeltelijk wat zij wanneer doen (en hoe, en met wie)
- De taken bevatten keuze-opdrachten
- De leraren laten de leerlingen –waar mogelijk- samenwerken en elkaar ondersteunen
- De leraren leren de leerlingen doelmatig te plannen
- In de groepen 1 t/m 8 wordt gewerkt met het “zelfstandig werken blok”

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden een 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team. Dit doen we d.m.v. de quick scan van wmk-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Schooljaar 2014-2015 wordt de quickscan ‘actieve en zelfstandige rol van de leerlingen’ gescoord en naar aanleiding van de scores wordt, indien nodig, een actieplan opgesteld.

3.14 Zorg en begeleiding

Wij treffen voorzieningen voor leerlingen die extra zorg behoeven. Met deze voorzieningen willen wij er zorg voor dragen dat elke leerling van de Klokkenberg een doorgaande ontwikkeling doormaakt die recht doet aan deze leerling. Wij willen graag voor zoveel mogelijk leerlingen een goede school zijn en blijven. Wat belangrijk voor ons is op dit gebied is dat de leerkrachten de leerlingen goed kennen. Daarom moeten de leerlingen goed gevolgd worden. Hoe ontwikkelt het kind zich? Als het nodig is volgt er een zorgtraject.

Deze zorg is gericht op de leerlingen die meer aan kunnen dan de reguliere stof, maar ook leerlingen die minder aan kunnen. Het instrument dat wij gebruiken om de ontwikkeling te volgen is het CITO-LVS systeem. Het zorgtraject wordt in werking gesteld als bij één of meerdere cognitieve vakgebieden (rekenen, lezen, spellen, schrijven, taal) in toenemende mate problemen worden ervaren met het gangbare lesprogramma. Dit wordt gemeten aan de hand van de gegevens van het CITO leerlingvolgsysteem en de methode gebonden toetsen. De verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij de groepsleerkracht van het kind. De interne begeleider zal een coördinerende taak hebben.

Onze **ambities** zijn:

- De leraren kennen de leerlingen
- De leraren signaleren vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben (groep 1 t/m 3)
- Ouders worden betrokken bij de (extra) zorg voor hun kind
- Externe partners worden –indien noodzakelijk- betrokken bij de zorg voor leerlingen
- De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen
- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard en de zorg voor zorgleerlingen
- De school voert de zorg planmatig uit
- De school gaat zorgvuldig de effecten van de zorg na en koppelt deze terug naar de ouders
- De intern begeleider coördineert de zorg en begeleiding

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen we d.m.v. de quickscan van WMK-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- De 1-Zorgroute moet nog verder worden doorgevoerd
- De omschakeling van handelingsplannen naar groepsplannen (handelingsgericht werken)
- De kwaliteit van deze plannen moet worden verhoogd.
- De leerkracht is primair verantwoordelijk voor alle kinderen, ook t.a.v. de zorg
- De zorg wordt planmatig en systematisch uitgevoerd

Schooljaar 2012-2013 wordt de quickscan 'zorg en begeleiding' gescoord en naar aanleiding van de scores wordt, indien nodig, een actieplan bijgesteld.

3.15 Passend onderwijs (Handelingsgericht werken en 1-Zorgroute)

Op onze school voeren we passend onderwijs in: onderwijs dat is afgestemd op de mogelijkheden en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Dit noemen we in Nijmegen het "startdenken". In beginsel laten we ieder kind toe, maar soms is het beter als een kind elders geplaatst wordt. Om een dergelijke beslissing te nemen zullen we een zorgprofiel op gaan stellen. Dit profiel verheldert welke zorg we wel en welke zorg we niet kunnen bieden en welke leerlingen met een bepaalde beperking door ons opgevangen kunnen worden. Passend onderwijs krijgt (ook) gestalte in de klas. Onze leraren stemmen hun handelen af op de onderwijsbehoeften van hun leerlingen. Ze werken handelingsgericht. Het draait daarbij vooral om kijken naar kinderen, naar leerstijlen en naar interesses. De consequenties die dit heeft voor het aanbod, de houding en het handelen van de leerkracht moeten realistisch en uitvoerbaar zijn. Handelingsgericht werken dient systematisch te worden uitgevoerd. De leerkracht doorloopt daarbij enkele keren per jaar een cyclisch proces (HGW) met bijbehorende stappen.

Passend onderwijs wordt ook op schoolniveau in een helder kader geplaatst door de invoering van de 1-Zorgroute. Er is een duidelijke routing van hulp in en om de klas naar schoolinterne (basiszorg) en schoolexterne (breedtezorg) hulp en vervolgens naar speciale voorzieningen als de school handelingsverlegen is en het kind aangewezen is op specialistische opvang op een Speciale school.

Binnen het Samenwerkingsverband WSNS volgen we de werklijnen van Regie van de Zorg.

Onze **ambities** zijn:

- De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen systematisch
- De leraren signaleren specifieke onderwijsbehoeften van hun leerlingen
- De leraren benoemen de specifieke onderwijsbehoeften van hun leerlingen
- De leraren clusteren leerlingen met een vergelijkbare onderwijsbehoeften
- De leraren stellen o.b.v. de gegevens een groepsplan op
- De leraren voeren het groepsplan adequaat uit
- De leraren stemmen instructie en verwerking af op de clusters (leerlingen)
- De leraren stemmen hun aanbod af op de clusters (leerlingen)
- De leraren werken handelingsgericht (HGW)

Beleid meer begaafde leerlingen (hoogbegaafden)

Wat betreft onze visie op hoogbegaafdheid houden wij ons aan het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH protocol). Dat wil in de eerste plaats zeggen dat wij een onderscheid maken tussen begaafde leerlingen en hoogbegaafde leerlingen.

Begaafde leerlingen hebben:

- Een IQ van 115-130
- Leereigenschappen die bovengemiddeld ontwikkeld zijn
- Persoonskenmerken die positief aanwezig zijn en zo optimaal mogelijk functioneren

Hoogbegaafde leerlingen hebben:

- Een IQ van >130
- Alle leereigenschappen in sterke mate aanwezig
- Persoonskenmerken die positief aanwezig zijn en zo optimaal mogelijk functioneren

In de praktijk is het IQ echter niet altijd bekend. Door verder te toetsen op verschillende vakgebieden kan men een duidelijk beeld creëren van de didactische mogelijkheden van een kind. Om onderscheid te maken tussen begaafdheid en hoogbegaafdheid gebruiken wij in ons geval het DHH-protocol (digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid) wat naast de didactische mogelijkheden van een kind ook rekening houdt met de leer- en persoonlijkheidseigenschappen van het kind. Dit alles samen zorgt voor een onderscheidt tussen begaafdheid en hoogbegaafdheid. Voor beiden is het van belang dat er aanpassing van de lesstof plaats vindt maar deze kan sterk verschillen in niveau en hoeveelheid.

We kiezen ervoor om de richtlijnen van het protocol wat betreft compacten en verrijking zoveel mogelijk te volgen. Dat wil zeggen dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen een 1^e (begaafde) en een 2^e (hoog)begaafde leerlijn. We kiezen ervoor om het compacten te beperken tot een aantal cognitieve vakgebieden n.l.: rekenen, taal en evt spelling.

Het compacten gebeurt volgens de richtlijnen van het DHH protocol. Deze geeft per methode aan welke instructie de kinderen in de 1^e en 2^e leerlijn moeten volgen en welke opgaven er gemaakt moeten worden.

Wanneer de kinderen klaar zijn met de reguliere stof is er ruimte voor verdieping en verrijking.

Het DHH protocol geeft een aantal mogelijkheden voor verrijking. Wij hebben een vaste keuze gemaakt uit deze opties. Er is per schooljaar een verdeling gemaakt in 5 periodes. Deze lopen gelijk met de periodes van de handelingsplannen d.w.z. dat iedere periode ongeveer 6 weken duurt. Daarbij is per groep aangegeven welke materialen en/of projecten er gebruikt moeten worden. Zie bijlage 5

Tegelijkertijd met deze periodes rouleren er tussen de groepen een aantal materialen die voor beide leerlijnen en eventueel voor de gehele groep ingezet kunnen worden. Deze materialen rouleren per handelingsperiode in de verschillende groepen.

Naast de vaststaande projecten en materialen bevindt zich in iedere groep een vaste klapper met daarin de afspraken rondom compacting en verrijking en vaste opdrachten geselecteerd per groep die men eveneens voor de verrijking kan gebruiken. De opdrachten in deze klapper zijn eveneens voor beide leerlijnen als ook voor de gehele groep bruikbaar.

Eigen ideeën van kinderen worden daar waar mogelijk geïmplementeerd.

Het ontwikkelingsperspectief

Leerlingen waarvan vaststaat dat ze maximaal het eindniveau van groep 7 halen (en dus de doelen van groep 8 niet zullen realiseren) krijgen een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP wordt opgesteld na een IQ-test of op basis van drie voorafgaande Cito-toetsuitslagen. We geven een OPP niet te vroeg (vanaf groep 5), maar ook niet te laat. Het OPP bevat de einddoelen en tussendoelen per vak en het VO-perspectief. Daarnaast wordt verwezen naar een handelingsplan waarin concreter staat hoe de leraar de doelen gaat realiseren. Een OPP wordt tweejaarlijks geëvalueerd (IB-er, leraar, ouders). In beginsel proberen we OPP's te voorkomen door het lesgeven vroegtijdig aan te passen aan de onderwijsbehoeften van het kind. Door het intensiveren van het aanbod, de tijd en/of de instructie proberen we leerlingen bij de groep te houden. Lukt dat niet dan krijgt het kind een OPP en daarmee een eigen leerlijn.

Beleid m.b.t. langdurig zieken

Onze school heeft nog geen beleid geformuleerd voor (langdurig) zieke leerlingen. We maken onderscheid tussen zieke leerlingen, langdurig zieke leerlingen (meer dan drie weken) en leerlingen die worden (zijn) opgenomen in een ziekenhuis. In een nog te schrijven beleidsstuk willen we de procedures en verantwoordelijkheden van de school en de individuele leraar beschrijven. Voor leerlingen die worden opgenomen in het ziekenhuis is op stadsniveau een convenant afgesloten met MARANT.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen we d.m.v. de quickscan van WMK-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- Het werken met groepsplannen moet nog verder ontwikkeld worden
- Handelingsgericht werken moet zowel op schoolniveau als op groepsniveau verder worden uitgewerkt. In het schooljaar werken
- De 1-Zorgroute moet nog worden uitgewerkt.
- We gaan werken met het opstellen van een ontwikkelperspectief
- Uitvoering van begeleiding van hoogbegaafde leerlingen borgen
- Het beleid m.b.t. langdurig zieken moet nog worden opgesteld.

Schooljaar 2012-2013 worden de quickscans 'Handelingsgericht werken in de groep en op schoolniveau' en 'Passend Onderwijs – afstemming' gescoord en naar aanleiding van de scores wordt, indien nodig, een actieplan opgesteld.

3.16 Opbrengstgericht werken

Op onze school werken we opbrengstgericht (doelgericht). Daarbij richten we ons op de gemiddelde vaardigheidsscore op de Cito-toetsen. Per Cito-toets is een doel (een norm) vastgesteld. In bepaalde gevallen is deze afgeleid van de inspectienormen (zie *Analyse en waardering van opbrengsten primair onderwijs*) en waar dat niet het geval is, hebben we zelf doelen (normen) vastgesteld. We beschikken over een overzicht van de toetsen en de gestelde doelen. Bij de bespreking van de groep (leerlingen) wordt de uitslag van de toets (de gehaalde gemiddelde vaardigheidsscore) vergeleken met de norm (de gewenste gemiddelde vaardigheidsscore). Als de behaalde score structureel onder de gewenste score is, worden er door de IB-er en de leraar interventies afgesproken. Deze interventies kunnen zijn:

- (1) Meer tijd besteden aan dat vak-/vormingsgebied (roosteren)
- (2) Instructie wijzigen en verbeteren: consequent directe instructie toepassen
- (3) Meer automatiseren
- (4) Differentiatie aanpassen

De schoolleiding en de IB-er voeren vervolgens klassenconsultaties uit om te observeren, of het de leraar lukt om de interventies toe te passen en te bepalen of de interventies effect hebben. Leraren worden ook gekoppeld (collegiale consultatie) om good practice op te doen.

3.17 Opbrengsten (van het onderwijs)

Ons onderwijs is erop gericht om de leerlingen op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen. Dit geldt voor taal en rekenen, maar ook voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Zoals ook in onze visie beschreven staat leggen wij sterk de nadruk op de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen van onze school. Naar aanleiding van de opbrengsten van de leerlingen proberen wij een zo goed mogelijk passend vervolgonderwijs te adviseren.

Referentiekaders Taal en Rekenen

Er is landelijk beleid uitgezet om meer kinderen op een hoger taal- en rekenniveau te krijgen en de aansluiting tussen scholen te verbeteren. Daarom is de overheid in het schooljaar 2010-2011 gestart met de invoering van referentieniveaus.

Het realiseren van doorlopende leerlijnen, van de voorschool tot en met het hoger onderwijs betekent dat de onderwijssystemen zo in elkaar zitten dat er zowel vakinhoudelijke, vakdidactische als in leer- en ontwikkelingspsychologische zin sprake is van een passende en logische ordening en opbouw van de leerstof.

Om de school in staat te stellen de leerprestaties voor taal en rekenen te verbeteren zijn er extra middelen beschikbaar gesteld door de overheid. Daarmee geeft de school vorm aan opbrengstgericht werken. Dat vraagt van leerkrachten een onderzoekende en resultaatgerichte houding.

Onze **ambities** zijn:

- De leerlingen realiseren aan het eind van de basisschool de verwachte opbrengsten (op grond van hun kenmerken) [m.n. Rekenen en Taal]
- De leerlingen realiseren tussentijds de verwachte opbrengsten (op grond van hun kenmerken) [m.n. Rekenen en Taal]
- De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op het niveau dat verwacht mag worden (op grond van hun kenmerken)
- Leerlingen ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden
- De leerlingen doorlopen de basisschool in acht jaar
- De leerlingen krijgen de juiste adviezen voor vervolgonderwijs
- De leerlingen presteren naar verwachting in het vervolgonderwijs
- We stellen ons beleid bij aan de hand van ken- en stuurgetallen.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per jaar beoordeeld door de directie, bestuur en MR. Daarnaast wordt jaarlijks de vragenlijst van de inspectie ingevuld.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- Het jaarlijks opstellen van een toegankelijk jaarverslag
- We gaan meer gebruik maken van ken- en stuurgetallen om onze opbrengsten weer te geven
- Referentiekader taal en rekenen invoeren

Integraal personeelsbeleid betekent dat we onze personele capaciteit maximaal inzetten om onze gestelde resultaten te behalen.

We hebben ons personeelsbeleid beschreven in een apart plan onder de naam “Integraal Personeelsbeleidsplan”. We beperken ons hier in dit schoolplan tot een korte beschrijving van de wijze waarop het personeelsbeleid zich verhoudt tot de onderwijskundige doelen in de schoolplanperiode 2011-2015.

Voor de personeelsinstrumenten verwijzen we naar het Integrale personeelsbeleidsplan.

Door een verdergaande functiedifferentiatie en de invoering van de Leraar B- schaal denken we het potentieel van onze medewerkers beter te kunnen benutten. De Klokkenberg vindt het belangrijk dat er meer gebruik gemaakt gaat worden van de kwaliteiten van de teamleden. Op het moment dat een ontwikkeling goed op gang is, kan de functionaris ingezet worden op een andere ontwikkeling.

Kenmerkend voor de schoolleiding is, dat ze zich richt op het zorgen voor goede communicatie en op het adequaat organiseren van de gang van zaken op school. De schoolleideropleiding hebben ze beiden nagenoeg afgerond. Het is nu zaak om met de nieuwe kennis en inzichten de helikopterview van het schoolleiderschap in te gaan vullen. Daarbij zal ook steeds de afweging gemaakt moeten worden tussen het persoonsbelang en het organisatiebelang, teneinde het behalen van de gestelde doelen en kwaliteitsnormen.

Het integraal personeelsbeleid van onze school richt zich op de ontwikkeling van de medewerkers. Op basis van de beleidsterreinen hebben wij competenties vastgesteld (in de geest van de wet BIO). De bekwaamheidseisen zijn per competentie vast gelegd. Onze school vindt de volgende competenties (competentieset) richtinggevend voor de ontwikkeling van de medewerkers:

1. Interpersoonlijk competent
2. Pedagogisch competent
3. Vakinhoudelijk en didactisch competent
4. Organisatorisch competent
5. Samenwerken met collega's
6. Samenwerken met de omgeving
7. Reflectie en ontwikkeling

Voor de kwaliteit van de Klokkenberg vinden we het van belang dat de teamleden niet alleen over lesgevende capaciteiten beschikken. Wij hechten veel waarde aan een juiste beroepshouding. Onze ambities zijn terug te vinden in ‘kwaliteitskaart beroepshouding de Klokkenberg’ in wmk-po (zie bijlagen).

De belangrijkste **ambities** hieruit zijn voor ons:

- Leraren handelen conform de visie van de school op onderwijs en ontwikkeling
- Leraren voeren genomen besluiten loyaal uit
- De leraren zijn aanspreekbaar op behaalde resultaten en op het nakomen van de afspraken.
- Leraren leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de school.
- Leraren beschikken over adequate pedagogische en didactische vaardigheden.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie en het team. Dit doen we d.m.v. de quickscan van WMK-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Schooljaar 2011-2012 wordt de quickscan ‘beroepshouding’ gescoord en naar aanleiding van de scores wordt een actieplan opgesteld.

Hoofdstuk 5

Organisatie en beleid

5.1. Organisatiestructuur en – cultuur

Basisschool de Klokkenberg is een school met een eigen bestuur en valt onder stichting Christelijke basisschool de Klokkenberg. Het bestuur bestaat uit vrijwillige ouders van de school. De directie bestaat uit twee directeuren die samen leiding geven aan de school. Ze zijn integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het (uitvoeren van het) beleid. De directie wordt bijgestaan door een IB-er en een ICT-coördinator.

De school heeft de beschikking over een medezeggenschapsraad (MR) en een ouderraad (OR).

De directie streeft ernaar een lerende organisatie te zijn waarin ieder zijn eigen kwaliteiten kan ontplooiën. Doormiddel van jaarlijkse studiedagen voor het team proberen we een professionele schoolcultuur te ontwikkelen. Een van de speerpunten is om alle leerkrachten een optimale ontwikkeling te laten doorlopen en daarom worden er minimaal 2 keer per jaar klassenbezoeken afgelegd door de directie met afsluitend een functionerings- of beoordelingsgesprek. Daarnaast is de school gestart met het faciliteren van collegiale consultatie, want we willen een school zijn waar we van en met elkaar leren.

Kenmerken van een professionele cultuur zijn wat ons betreft:

1. De schoolleiding zorgt voor deskundigheidsbevordering, zowel op team- als individueel niveau.
2. De schoolleiding zorgt voor een heldere communicatie tussen en binnen alle geledingen van de school.
3. De schoolleiding neemt initiatieven waardoor de leerkrachten leren van en met elkaar.
4. De schoolleiding zorgt voor een vaste structuur in de vergaderingen.
5. De schoolleiding zorgt voor het warm houden van de visie.
6. De schoolleiding zorgt ervoor dat iedereen zijn bekwaamheidsdossier up to date houdt.
7. De schoolleiding zorgt voor een transparante gesprekkencyclus.
8. De schoolleiding initieert, faciliteert, innoveert en evalueert.
9. De schoolleiding zorgt ervoor dat afspraken worden nagekomen en dat doelen worden behaald.
10. De schoolleiding zorgt ervoor dat de leerkrachten op de hoogte zijn van de actuele ontwikkelingen
11. De schoolleiding zorgt ervoor dat de school gebruik kan maken van eigentijdse materialen en methoden.
12. De schoolleiding zorgt ervoor dat de leerkrachten zich vooral met onderwijstaken bezig kunnen houden.
13. De schoolleiding zorgt voor een helder aannamebeleid van personeel.

5.2. Structuur (groeperingsvormen)

De school gaat uit van een leerstofjaarklassensysteem. Indien het leerlingenaantal het niet toelaat om homogene groepen te vormen zullen er combinatiegroepen gevormd worden.

De leerstof wordt op 3 niveaus aangeboden, waardoor ieder kind op zijn eigen niveau kan werken. Hiervoor stelt elke leerkracht groepshandelingsplannen op.

Bij het leesonderwijs wordt er groepsoverstijgend gewerkt binnen de parallelgroepen.

5.3. Schoolklimaat (inclusief Sociale Veiligheid)

Als school vinden wij het belangrijk dat ouders goed geïnformeerd worden over de gang van zaken op school. Wij staan als school open voor de ideeën en meningen van ouders en daartoe worden jaarlijks minimaal 2 ouderavonden georganiseerd door directie en bestuur.

Wij willen een omgeving vormen waarin iedereen zich veilig voelt, zowel leerlingen, ouders als leerkrachten.

Onze **ambities** zijn:

- o De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door activiteiten die de school daartoe onderneemt
- o De leerlingen en het personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school
- o De leerlingen tonen zich betrokken bij de school
- o Het personeel voelt zich betrokken bij de school
- o De leerlingen en het personeel tonen in gedrag en taal ook buiten de lessen respect voor elkaar
- o De leerlingen, het personeel en de ouders/verzorgers ervaren dat de schoolleiding positief bijdraagt aan het schoolklimaat

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden een 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team. Dit doen we d.m.v. de quickscan van wmk-po.

De ouders en leerlingen van groep 6 t/m 8 worden 1x per 2 jaar gevraagd de school te beoordelen aan de hand van de vragenlijst sociale veiligheid van wmk-po.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Naar aanleiding van de leerlingenvragenlijst en quickscan voor directie en team, afgenomen schooljaar 2010-2011 waren er geen actiepunten. Toch kiezen we ervoor om met het team een stap verder te komen als professionele leergemeenschap

5.3.1. Sociale Veiligheid

De school waarborgt de sociale veiligheid van leerlingen en leraren (werknemers). Daartoe is allereerst vastgesteld welke (ernstige) incidenten de school onderscheidt. Dit zijn:

- fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging met fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging via msn, sms, e-mail of Internet
- pesten, treiteren en/of chantage
- seksueel misbruik
- seksuele intimidatie
- discriminatie of racisme
- vernieling
- diefstal

De school beschikt over een incidentenregistratiesysteem. Er is een vaststaand format waarop incidenten geregistreerd kunnen worden. Een incident wordt geregistreerd als de betrokken werknemer inschat dat het werkelijk een incident is, of na een officiële klacht. De directie analyseert jaarlijks de gegevens die aangeleverd worden door de werknemers en stellen op basis daarvan verbeterpunten vast.

Het doel van de school is om incidenten te voorkomen. Daarom hanteren wij centrale schoolregels die bij alle leerlingen en ouders bekend zijn. Hier wordt structureel aandacht aan besteed.

De sociaal emotionele ontwikkeling is een belangrijk aandachtspunt voor de school. Daarom wordt er schooljaar 2011-2012 gestart met een methode voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Daarnaast wordt er met de methode Trefwoord gestructureerd aandacht besteed aan de waarden en normen die wij als Christelijke school belangrijk vinden. Hierbij moet vooral gedacht worden aan hoe we met elkaar omgaan.

Op het moment dat we als school vinden dat het sociale klimaat in een groep beter kan, zetten we daar een apart traject op, zo nodig met hulp van buitenaf.

Incidenten worden in eerste instantie afgehandeld door de leraar. Als zaken niet opgelost kunnen worden wordt de directie of IB-er betrokken bij de afhandeling. Ook ouders worden betrokken bij de aanpak van incidenten.

De school is aangesloten bij een landelijke klachtencommissie en beschikt over een (interne en externe) vertrouwenspersoon. In de schoolgids worden ouders hierover geïnformeerd. De school beschikt over 5 BHV-ers. Deze volgen jaarlijks een herhalingscursus.

Om te controleren of leerlingen en leraren zich echt sociaal veilig voelen, bevraagt de school leerlingen van groep 6 t/m 8, ouders en leraren 1 x per twee jaar m.b.t. het aspect Sociale Veiligheid. Daarvoor worden de vragenlijsten Sociale veiligheid 2009 (WMK-PO) gebruikt. Daarnaast wordt ieder kind jaarlijks 1 x gescoord ten aanzien van sociale vaardigheden en welbevinden (ABC gedrags- en werkhoudingslijst). De uitslagen worden door de leraren besproken met de IB-er en op basis van de resultaten worden zo nodig handelingsplannen opgesteld.

Om de veiligheid in het team te waarborgen hebben we de volgende afspraken met elkaar gemaakt.

- We praten niet over maar met elkaar.
- Er is ruimte voor ieders inbreng.
- Minimaal 2x per jaar spelen we het kwaliteitenspel met elkaar.
- Er is ruimte voor het geven en ontvangen van feedback.

Beoordeling (zie Evaluatieplan hoofdstuk 7.9)

De school neemt 1 x per twee jaar vragenlijsten (ouders, leerlingen en leraren) af van wmk-po.

Tevens wordt jaarlijks een analyse opgesteld op basis van de incidentenregistratie.

Jaarlijks wordt 1x de ABC gedrags- en werkhoudingslijst ingevuld voor de leerlingen van groep 1 t/m 8.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- Start met methode voor sociaal emotionele ontwikkeling
- Jaarlijks evalueren van de incidentenregistratie en zo nodig een actieplan opstellen.

5.4. De interne communicatie

Zoals overal vinden ook wij op school interne communicatie erg belangrijk. Met een goede interne communicatie behouden we de kwaliteit van ons onderwijs. Ook vergroten we hiermee de betrokkenheid van de werknemers.

Om dit alles te bewerkstelligen zorgt de directie voor een heldere vergaderstructuur met het team, maar ook binnen de andere geledingen van de school zijn duidelijke afspraken omtrent de vergaderingen.

1. We werken met een 4-wekelijkse vergadercyclus:
 - o teamvergadering
 - o bouwvergadering
 - o zorgvergadering
 - o tijd voor werkgroepoverleg
2. De directie heeft wekelijks overleg met de Ib-er
3. Het zorgteam vergadert 1x per 6 weken
4. De IB-er houdt 3x per jaar een groepsbespreking met alle leerkrachten
5. Het bestuur vergadert 1x per maand
6. De MR vergadert 1 x per 6 weken
7. De OR vergadert 1 x per 6 weken

Daarnaast maken we gebruik van de volgende communicatiemiddelen:

- Memobord
- Postvakjes
- Email

In onze communicatie met elkaar vinden we de volgende aspecten heel belangrijk

1. We praten niet over maar met elkaar.
2. We geven elkaar goede feedback en accepteren ook feedback van anderen.
3. Vergaderingen worden door iedereen voorbereid en tijdens de vergadering is er sprake van actieve deelname.
4. Er is ruimte voor ieders inbreng

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden een 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team ahv de quickscan interne communicatie van wmk-po. De laatste is afgenomen voorjaar 2010.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

De interne communicatie kan planmatiger en doelmatiger

5.5. De communicatie met externe instanties

Als school hebben we met meerdere externe instanties te maken. Deze instanties zorgen voor advies, hulp en ondersteuning en dit komt de kwaliteit van het onderwijs en de school ten goede.

Wij houden met de volgende instanties contacten:

1. Go for kids (vso, bso en kinderdagopvang)
2. Stichting Soos (tussenschoolse opvang)
3. Pabo Groenewoud
4. GGD Nijmegen
5. NIM (maatschappelijk werk Nijmegen)
6. Samenwerkingsverband regie van de zorg
7. Onderwijsbegeleidingsdienst Marant
8. Onderwijsbegeleidingsdienst de IJsselgroep

Daarnaast neemt de school actief deel in het éénpittersoverleg van Nijmegen. Dit overleg bestaat uit 4 scholen binnen Nijmegen die ieder niet binnen een groot bestuur vallen. Zij vergaderen 4 tot 5 keer per jaar. Ook neemt de directie zitting in verschillende werkgroepen die opgezet binnen het samenwerkingsverband Nijmegen.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden een 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team ahv de quickscan externe communicatie van wmk-po. De laatste is afgenomen januari 2011.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- actiepunten januari 2011 (schooldiagnose met burgerschap)

5.6. De communicatie met ouders

De verbinding tussen thuis en school is belangrijk. Hoewel de thuissituatie van de kinderen onderling verschillend is, willen ouders zich graag herkennen in de school aan wie ze hun kinderen toevertrouwen. Ouders kiezen bewust voor een bepaalde school en een aansprekend onderwijsconcept. De school ziet het dan ook als een uitdaging om de uitgangspunten van deze visie in waarneembaar gedrag om te zetten, en daarover het gesprek met ouders aan te gaan. Tegelijkertijd kunnen ook ouders hieraan een waardevolle bijdrage leveren. Via de ouderraad, via de oudergeleding van de MR, door betrokkenheid bij schoolactiviteiten of, gewoon, door betrokken ouder te zijn. Met betrokken ouders geven we samen vorm aan onze visie!

Onze **ambities** zijn:

1. Door middel van de oudergesprekken worden de ouders op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind. Indien nodig worden er tussendoor ook nog gesprekken gepland.
2. Indien nodig worden de ouders gevraagd voor extra onderwijsondersteunende activiteiten in de thuissituatie.

3. Aan de hand van gesprekken en informatieavonden worden de ouders (en hun kinderen) op de hoogte gebracht van de mogelijkheden in het vervolgonderwijs.
4. Ouders worden door middel van ons informatiebulletin 'de Klepel' en de website op de hoogte gebracht van de actuele gang van zaken.
5. Ouders worden (mede in de OR en MR) betrokken bij de verschillende schoolactiviteiten.
6. De directie en leerkrachten staan altijd open voor de opvattingen en verwachtingen van de ouders.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en team, aan de hand van de quickscan van wmk-po. De laatste is afgenomen februari 2009.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Geen

Begeleiding naar VO-scholen

De ouders en leerlingen van groep 8 worden op een ouderavond in januari geïnformeerd over de verschillende vormen van voortgezet onderwijs in Nijmegen. In een iets later stadium geeft de leerkracht van groep 8 een advies over de plaatsing van de leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Dit advies wordt met de ouders en de desbetreffende leerling in een persoonlijk gesprek besproken. Dit gebeurt voordat de uitslag van de CITO -eindtoets bekend is. In principe nemen alle leerlingen van groep 8 deel aan deze eindtoets.

5.7. Voor- en vroegschoolse educatie (wet OKE)

Wij zijn als school geen VVE school.

Wij hebben wel geregeld overleg met Go for Kids, die binnen ons schoolgebouw dagopvang aanbiedt aan kinderen van 3 maanden tot 4 jaar.

Dit overleg bestaat onder andere uit het doorspreken van de thema's bij de kleuters. Hier sluit de dagopvang op aan.

We gaan als school een start maken met de 'warme overdracht'. Bij de plaatsing van een nieuwe leerling vindt er een intakegesprek plaats. Hierbij zijn (indien mogelijk) de groepsleerkracht, IB-er, groepsleiding van kinderdagverblijf of peuterspeelzaal en de ouders aanwezig. Hiermee willen we ervoor zorgen dat we als school direct kunnen inspelen op bijzonderheden van een kind.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

De ambities worden 1 x per vier jaar beoordeeld door directie en leraren, ahv de quickscan externe contacten van wmk-po. De laatste is afgenomen januari 2011

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

Geen

5.8. Buitenschoolse opvang

Binnen onze school wordt door meerdere partijen kinderopvang aangeboden.

'Go for kids' biedt zowel VSO, BSO als dagopvang aan voor kinderen van 3 maanden t/m groep 8. Stichting SOOS biedt tussenschoolse opvang aan.

Daarnaast zijn er enkele kinderen binnen de Klokkenberg die gebruik maken van een andere buitenschoolse opvang. De school onderhoudt hier ook contacten mee.

Hoofdstuk 6 Financieel beleid

Hoofdstuk 6.1 Lumpsum financiering – ondersteuning

De invulling en uitvoering van het financieel beleid wordt bepaald door de verplichtingen vanuit de lumpsumregeling. Dit betekent dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor alle gelden (zowel inkomsten als uitgaven) die de school betreffen. Dit betekent o.a. dat ook het schoolbudget en zorgmiddelen WSNS hierin zijn opgenomen. Voor een nadere specificatie van de procedures en de verantwoording kan worden verwezen naar de volgende documenten:

Jaarbegroting, meerjaren investeringsplan, formatieberekening, integraal formatie(beleidsplan)l, jaarrekening en bestuursverslag.

Jaarlijks worden de volgende procedures gevolgd:

- De penningmeester maakt, samen met de directie, een begrotingsvoorstel. Dit voorstel omvat een exploitatiebegroting voor de school, voor het bestuur en voor de ouderraad.
- Daarnaast wordt een (meerjaren)investeringsbegroting opgesteld. Met het bestuur en de directie worden deze begrotingen doorgenomen, waar nodig gewijzigd, en tenslotte vastgesteld. De begroting wordt dan ook ter goedkeuring aan de MR overlegd.
- Belangrijke wijzigingen in de uitvoering ten opzichte van de begroting gedurende het jaar behoeven instemming van het bestuur.
- Het administratiekantoor Dyade bereidt jaarlijks de opstelling van de jaarrekening voor.
- Na instemming van de penningmeester met de concept-jaarrekening, en bespreking daarvan in het bestuur, laat Dyade de jaarrekening door de accountant controleren.
- Het bestuur stelt een bestuursverslag op bij de jaarrekening en stelt vervolgens de jaarrekening vast.

Hoofdstuk 6.2. Geldstromen

Voor de externe en interne geldstromen verwijzen we naar het financiële beleid van het bestuur.

Hoofdstuk 6.3 Sponsoring

Bij sponsoring gaat het in het algemeen om geld, goederen of diensten die een sponsor verstrekt aan het bevoegd gezag, directie, leraren, niet-onderwijzend personeel of leerlingen, waarvoor de sponsor een tegenprestatie verlangt waarmee leerlingen of hun ouders in schoolverband worden geconfronteerd. Schenkingen vallen dus niet onder het begrip sponsoring.

De school staat niet afwijzend tegenover sponsoring, mits daar geen tegenprestatie tegenover staat. Wanneer materiële of geldelijke bijdragen de kinderen en de school ten goede komen, staat de school daar niet negatief tegenover.

We zullen van sponsoring geen gebruik maken wanneer dit leidt tot het aangaan van verplichtingen t.o.v. de sponsor door de leerlingen en de school.

Elke gelegenheid voor sponsoring zal afzonderlijk kritisch bekeken en beoordeeld worden. Onze school heeft een sponsorcommissie bestaande uit teamleden en ouders. Het bestuur heeft het sponsorbeleid vastgesteld in 1998, gebaseerd op modellen van de Besturenraad.

Hoofdstuk 6.4 Begrotingen en Jaarrekeningen

Zie de betreffende documenten van het bestuur waarin het bestuur enerzijds planmatigheid en doelmatigheid nastreeft en anderzijds publieke verantwoording aflegt.

Uitgangspunt van het financiële beleid is om allereerst onze onderwijskundige doelen te realiseren en om de continuïteit van onze organisatie te garanderen. Het bieden van de gewenste onderwijskwaliteit zal daarbij steeds de toetssteen zijn.

7.0 Kwaliteitszorg

Onze school onderscheidt kwaliteit en kwaliteitszorg. We streven kwaliteit na (zie de ambities bij de verschillende beleidsterreinen) en we zorgen ervoor, dat de kwaliteit op peil blijft: we beoordelen de ambities systematisch en cyclisch (zie evaluatieplan, hoofdstuk 7.9) en op basis van de bevindingen verbeteren of borgen we onze kwaliteit. Van belang is ook dat onze kwaliteitszorg gekoppeld is aan het integraal personeelsbeleid. We streven ernaar, dat onze medewerkers competenties ontwikkelen die gerelateerd zijn aan de beleidsterreinen die we belangrijk vinden. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verlopen. Onze **ambities** zijn:

1. We beschikken over ambities bij diverse beleidsterreinen (zie schoolplan)
2. We beschikken over een evaluatieplan waardoor geborgd is, dat de verschillende ambities (zie dit schoolplan) minstens 1 x per vier jaar beoordeeld worden (zie hoofdstuk 7.9)
3. We laten de kwaliteit van onze school cyclisch beoordelen door ouders, leerlingen en leraren (zie evaluatieplan)
4. We werken planmatig aan verbeteringen (vanuit de documenten: schoolplan, jaarplan en jaarverslag)
5. We evalueren stelselmatig of onze verbeterplannen gerealiseerd zijn
6. We borgen onze kwaliteit (o.a. door zaken op schrift vast te leggen)
7. We rapporteren aan belanghebbenden (inspectie, bevoegd gezag, MR en ouders)

Meervoudige publieke verantwoording

De directie van de Klokkenberg legt op meerdere manieren en aan verschillende geledingen verantwoording af over de ontwikkelingen van de school.

Aan het bestuur wordt drie keer per jaar schriftelijk verantwoording afgelegd door middel van een managementrapportage (MARAP). Deze wordt beschreven aan de hand van het jaarplan. Daarnaast is er maandelijks een bestuursvergadering waarbij de directie aanwezig is. Dit geldt ook voor de MR en de OR.

Richting de inspectie worden alle nieuw ontwikkelde stukken digitaal toegezonden en eens in de vier jaar vindt een beoordeling door de inspectie plaats.

Ouders en leerlingen worden van alle ontwikkelingen op de hoogte gebracht door middel van de schoolgids, jaarkalender, een twee wekelijkse nieuwsbrief en de website. Ook wordt er minimaal drie keer per jaar een informatieavond voor de ouders georganiseerd.

Beoordeling (zie hoofdstuk 7.9)

1 x per vier jaar door directie via de quickscan van WMK-PO.

Verbeterpunten (zie hoofdstuk 7.10)

- Het jaarplan moet explicieter beschreven worden.

7.1 Wet- en regelgeving

Onze school voldoet aan de wettelijke eisen:

Onze schoolgids wordt een keer per jaar, voor 1 augustus, naar de inspectie verstuurd. Deze voldoet aan de wettelijke eisen.

Ons schoolplan wordt een keer per vier jaar, voor 1 augustus van enig jaar, naar de inspectie verstuurd. Deze voldoet aan de wettelijke eisen.

Het Zorgplan van de school wordt jaarlijks, voor 1 mei, naar de inspectie verstuurd. Deze is dan vastgesteld en voldoet aan de wettelijke eisen.

De verantwoording over de onderwijsuren van onze leerlingen wordt jaarlijks naar de inspectie verstuurd. Deze publiceren we in onze Schoolgids en voldoet aan de wettelijke eisen.

In de groepen 3 t/m 8 worden per schooljaar maximaal zeven onvolledige schoolweken gepland. Hiermee voldoen we aan de wettelijke eisen.

7.2 Terugblik Schoolplan 2007-2011 en zelfevaluatie

Terugkijkend naar wat is voorgenomen en wat is bereikt, levert het volgende overzicht op:

Onze voornemens voor de periode 2007-2011 waren:

1. Ons leesonderwijs verbeteren.
In Schooljaar 2008-2009 zijn we gestart met de technisch leesmethode 'Lekker Lezen', in de groepen 4 t/m 8. Dit heeft een duidelijk positief resultaat gehad op de leesprestaties. Daarnaast heeft in schooljaar 2009-2010 in de groepen 3 en 4 het accent gelegen op het aanvankelijk leesproces. Dit had als gevolg dat er meer lestijd vrij gemaakt is voor het leesonderwijs. Ook dit heeft als gevolg dat de prestaties beter zijn geworden. (Zie Leerlingvolgsysteem)
2. Het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen.
In het Schooljaar 2009-2010 zijn we gestart met de ABC-gedragsvragenlijsten voor de groepen 1 t/m 8. Daarnaast zijn we in schooljaar 2010-2011 n.a.v. een onderzoek gaan zoeken naar een methode voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Deze zal eind 2011 aangeschaft worden.
3. Het zelfstandig werken en interactief leren verder ontwikkelen.
In het Schooljaar 2009-2010 zijn we aan de slag gegaan met het zelfstandig werken in de groepen 1 t/m 8. Hierdoor is een betere doorgaande lijn binnen de school op het gebied van zelfstandig werken ontstaan.
4. Het IPB-plan herschrijven.
Door de wisseling van de directie wordt het IPB-plan gelijktijdig met dit schoolplan herschreven zodat er vanaf schooljaar 2011-2012 mee gewerkt kan worden.
5. Het ICT-plan bijstellen of herschrijven en vaststellen.
In het Schooljaar 2009-2010 is het ICT-plan herschreven en geïmplementeerd. Door de snelle ontwikkelingen op het gebied van ICT en digitalisering is het wenselijk dat we in de nieuwe schoolplanperiode een nieuw ICT-plan opstellen.
6. Missie en visie meer inzetten om richting te geven aan onze schoolontwikkeling.
Schooljaar 2009-2010 heeft het team, samen met het bestuur en de MR de missie-visie van de school opnieuw herschreven en vastgesteld.
7. Het Zorgplan herschrijven.
In het Schooljaar 2009-2010 is een start gemaakt met het nieuwe Zorgplan.
8. De kwaliteitszorg op school moet verbeterd worden. Dit met behulp van WMK-PO.
Vanaf schooljaar 2007-2008 zijn we als school gestart met het 3-jarig traject van WMK-PO. De nieuwe directie heeft een planning gemaakt voor 4 jaar waarin alle beleidsterreinen aan bod komen voor evaluatie. Na elke score op een beleidsterrein is een actieplan opgesteld.
9. Het afstemmen van de instructie op de ontwikkeling van de leerlingen behoeft verbetering.
Vanaf schooljaar 2008-2009 zijn we aan de slag gegaan met het verbeteren van de individuele handelingsplannen, waarbij in schooljaar 2009-2010 de omslag is gemaakt naar het werken op 3 niveaus. Hiervoor wordt nu gebruik gemaakt van groepshandelingsplannen.
10. De ouders meer betrekken bij de school.
In schooljaar 2008-2009 is een start gemaakt met een twee jaarlijkse ouderinformatieavond, geïnitieerd door bestuur en directie. Hierin worden de belangrijkste aandachtspunten met de ouders besproken. Daarnaast zijn er op diverse momenten ouders gevraagd mee te denken over ontwikkelingen op de school.

11. Oriënteren op en kiezen van diverse nieuwe methodes moet gepland worden.
Aan de hand van het meerjaren investeringsplan is er een duidelijk overzicht gemaakt van welke methodes wanneer vervangen moeten worden. Vanaf schooljaar 2007-2008 zijn de volgende methodes vervangen: creatieve vorming, muziek, aardrijkskunde, technisch lezen, natuur- en techniekonderwijs, verkeer en rekenen. In het Schooljaar 2011-2012 zal er gestart gaan worden met een nieuwe methode voor begrijpend lezen, geschiedenis en sociaal emotionele ontwikkeling.
12. Herbezinnen op samenwerken of samengaan met andere zelfstandige scholen.
Schooljaar 2009-2010 hebben het bestuur en directie zich laten begeleiden in hun keuze of samenwerken met een ander schoolbestuur een optie zou kunnen zijn. De conclusie was dat we, vooralsnog, zelfstandig blijven.
13. Planning doordecentralisatie en onderhoud gebouw.
In het Schooljaar 2008-2009 zijn alle schoolbesturen in Nijmegen eigenaar geworden van hun schoolgebouwen, waaronder ook de Klokkenberg. Er is toen direct een start gemaakt met plannen voor de nieuwbouw.

7.3 Strategisch beleid

Het bestuur van de Klokkenberg heeft geen strategisch beleidsplan. Ze zijn voornemens dit in de komende vier jaar op papier te gaan zetten. Wel ligt er een uitwerking van de Toekomstdiscussie die in 2009 is gevoerd en een Plan van Aanpak "Onderscheidende kenmerken en mogelijke risico's" van 2010.

7.4 Analyse inspectierapport

Op 8 februari 2011 heeft de inspectie een bezoek gebracht aan de Klokkenberg. Hiervan is een definitieve rapportage ontvangen. Daaruit blijkt dat de eind- en tussenresultaten op niveau zijn, maar dat de Eindcito groep 8 een dalende tendens laat zien.

Technische lezen is al opgepakt als verbeterpunt en levert ook al resultaten op in groep 3 en 4.

De school heeft nog geen ervaring met ontwikkelingsperspectieven voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De sociale competenties worden nog niet gemeten.

Met betrekking tot de opzet en uitvoering van zorg en begeleiding plaatsen we de volgende kanttekeningen:

- De school is bezig met omschakeling in de leerlingenzorg
- In het kader van Passend Onderwijs wordt de 1- zorgroute ingevoerd
- We maken de omschakeling van handelingsplannen naar groepsplannen
- De zorg komt meer bij de groepsleerkrachten te liggen
- We moeten aandacht hebben voor het in kaart brengen van de beginsituatie van zorg- lln.
- Evaluatie van de werkprocessen moet breder dan alleen door IB-er; verbreding naar leerkrachten
- In het Schoolplan moeten we structuur aanbrengen in de kwaliteitszorg en de ontwikkeltrajecten in een cyclus van planning en controle zetten
- Trendanalyses uitvoeren
- Uitwerking van Jaarplan in SMART doelen
- Afspraken over groepsadministraties en toezicht daarop
- Een meer professionele cultuur in de school bewerkstelligen

Bovengenoemde verbeterpunten zijn opgenomen in een Actieplan en zijn ook terug te vinden in het Plan van Aanpak 2011-2015.

7.5 Analyse Quick Scan

In het kader van kwaliteitszorg werken we systematisch met de kwaliteitskaarten van Cees Bos. Tot nu toe hebben we gewerkt met de volledige scans (= kwaliteitskaart). In de toekomst zullen we vaker een quick scan gebruiken voor de analyse.

7.6 Analyse oudervragenlijst

Maart 2011 is de oudervragenlijst afgenomen

Er zijn 49 vragenlijsten ingevuld (17,8%)

Hieruit is het volgende gekomen:

Wat doen we goed?

- Tijd (op tijd beginnen, aandacht voor leerlingen die hulp nodig hebben, weinig lesuitval)
- Pedagogisch handelen (belangstelling van lkr naar lln, goed met elkaar omgaan)
- Didactisch handelen (goede lkr, goede uitleg, voldoende uitdaging)
- Afstemming (goed zicht op vorderingen, goed taalgebruik lkr, lkr kan goed luisteren)
- Actieve en zelfstandige rol leerlingen (lkr activeert lln, lkr boeit, lkr laat samenwerken)
- Opbrengsten (informatie over toetsresultaten, rapportbesprekingen)
- Sociale veiligheid (lln voelt zich veilig, school treedt goed op bij problemen tussen lln)
- Incidenten (geen last van pesten, vernielingen, geweld e.d.)

Wat zijn belangrijke aandachtspunten?

- Kwaliteitszorg (vragen naar tevredenheid, ouders laten meedenken)
- Aanbod (voldoende aandacht andere culturen, voldoende aandacht voor computer, voldoende buitenschoolse activiteiten, voldoende aandacht creatieve vorming)
- Pedagogisch handelen (school en klas zien er gezellig uit)
- Schoolklimaat (goede informatie gang van zaken, voldoende activiteiten ouders, school ziet er verzorgd uit)
- Zorg en begeleiding (informatie over extra begeleiding lln, goede hulp bij leerproblemen, goed adviezen aan ouders voor hulp lln)

Waar gaan we mee aan de slag?

- Kwaliteitszorg

Ouders willen duidelijk dat er meer aan ze gevraagd wordt wat betreft tevredenheid en wat ze verwachten van de school. Ze willen meedenken en willen dat er wat gedaan wordt met hun mening.

Dit kunnen we doen door ouderpanels op te richten waarin er met elkaar gesproken wordt over belangrijke aandachtspunten van de school. Waar is de school mee bezig en wat zijn de ideeën van de ouders hierover?

- Schoolklimaat

Ouders geven aan dat ze onvoldoende geïnformeerd worden over de gang van zaken op school. Ook zouden ze meer activiteiten voor de ouders zien. Als laatste geven ze aan dat de school er niet verzorgd genoeg uitziet.

Het belangrijkste is de communicatie van school naar de ouders. Er zal hiervoor nogmaals naar gekeken moeten worden. Er is een communicatieplan opgezet, maar blijkbaar wordt dat nog niet gevolgd zoals zou moeten. Hoe kunnen we dit verbeteren? Ook hier zal weer een commissie voor moeten komen waarin ook ouder zitting nemen.

7.7 Analyse leerlingenvragenlijst

Juni 2010 is de leerlingenvragenlijst afgenomen. 112 leerlingen van de groepen 6 t/m 8 hebben deze vragenlijst ingevuld (83%)

Hieruit is het volgende gekomen

Wat doen we goed?

- Aanbod (voldoende tijd besteden aan de verschillende vakken)
- Pedagogisch handelen (aardig doen, belangstelling tonen, goed luisteren)
- Didactisch handelen (zorgen dat ze goed hun werk kunnen doen, goed uitleggen)
- Zorg en begeleiding (helpen indien nodig, extra werk indien nodig, geduldig)
- Sociale veiligheid (veilig voelen, lkr treedt op bij problemen, aanpakken pesten)

- Incidenten (aanpakken pesten)

Wat zijn belangrijke aandachtspunten?

- Kwaliteitszorg (vragen naar tevredenheid, vragen naar wat er anders moet/kan, rekening houden met wensen, mee mogen praten)
- Tijd (snel geholpen worden door lkr, spullen voor de les liggen klaar, duidelijkheid over hoelang een les duurt)
- Schoolklimaat 9school ziet er netjes uit, school organiseert activiteiten na schooltijd, tevreden over schoolkrant)

Waar zijn we mee aan de slag gegaan?

- Kwaliteitszorg

Schooljaar 2010-2011 zijn we hiermee aan de slag gegaan door elke dag dagevaluaties te houden in elke groep. Uit de evaluatie hiervan is gebleken dat het zeer zinvol is, maar dat we het geregeld terug moeten laten komen in vergaderingen om er alert op te blijven.

7.8 Analyse lerarenvragenlijst (zie ook 5.3.3: RI&E)

Maart 2011 is de lerarenvragenlijst afgenomen.

Hij is door 12 leerkrachten ingevuld (63,1%)

Hieruit is het volgend gekomen:

Wat doen we goed?

- Tijd (goed rooster, lesuitval wordt voorkomen, evenwichtige verdeling vakken over lestijd)
- Pedagogisch handelen (Respectvolle en positieve omgang lkr naar lln, schoolregels worden toegepast)
- Schoolklimaat (veilig voelen op school)

Wat zijn belangrijke aandachtspunten?

- Kwaliteitszorg (voldoende draagvlak voor verbetertrajecten, verbetertrajecten worden onvoldoende gecontroleerd, er is een professionele cultuur)
- Aanbod (voldoende materialen zelfstandig werken, voldoende aandacht voor seo,
- Didactisch handelen (voldoende mogelijkheden voor leerlingen die meer willen/kunnen, gebouw draagt bij aan mogelijkheden zelfstandig werken, school vormt een uitdagende leeromgeving)
- Afstemming (goede observatie-instrumenten, voldoende keuzemogelijkheden bieden, duidelijke criteria voor uitval leerstof)
- Actieve en zelfstandige rol leerlingen (lln worden voldoende geactiveerd, lln wordt voldoende eigen verantwoordelijkheid en keuzemogelijkheden gegeven, lln kunnen voldoende samenwerken)
- Zorg en begeleiding (goede orthotheek, goede begeleiding lkr zorg, heldere procedures voor verlengen, zittenblijven of klas overslaan)
- Opbrengsten (voldoenden creatieve vorming, voldoende oog voor lln met specifieke behoefte, voldoende oog voor seo)
- Integraal personeelsbeleid (voldoende tijd voor nascholing, directie houdt rekening met kwaliteiten en capaciteiten lkr)

Waar gaan we mee aan de slag?

- kwaliteitszorg: Cyclus planning en control wordt beter opgezet en uitgevoerd
- Aanbod: er wordt een methode voor seo uitgezocht en aangeschaft.
- Integraal personeelsbeleid: kwaliteiten van een ieder in kaart brengen en inzetten

Hoofdstuk 7.9

Het evaluatieplan

In de schoolplanperiode worden alle beleidsterreinen –zoals aan bod gekomen in dit Schoolplan– met een zekere regelmaat geëvalueerd. Welk beleidsterrein wanneer geëvalueerd wordt, staat aangegeven in onderstaand schema. De opbrengsten evalueren we jaarlijks. In onze jaarplannen nemen we steeds op welke beleidsterrein wanneer in het jaar geëvalueerd wordt. Over de uitkomsten van de evaluaties wordt gerapporteerd aan het bevoegd gezag, de MR en de ouders.

Onze beleidsterreinen (kwaliteitszorg)	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015
Levensbeschouwelijke identiteit (3.3)				X
Leerstofaanbod (3.4)	X			
Taalleesonderwijs (3.5)		X		
Rekenen en wiskunde (3.6)	X			
Automatiseren rekenen en wiskunde (3.6)	X			
Sociaal-emotionele ontwikkeling (3.7)			X	
Actief Burgerschap en sociale cohesie (3.8)				X
ICT (3.9)	X			
Leertijd (3.10)			X	
Pedagogisch klimaat (3.11)	X			
Didactisch handelen (3.12)	X			
Actieve rol van de leerlingen (3.13)				X
Zorg en begeleiding (3.14)		X		
Passend onderwijs – afstemming (3.15)		X		
Handelingsgericht werken in de groep (3.15)		X		
Handelingsgericht werken op schoolniveau (3.15)		X		
Opbrengstgericht werken rekenen en wiskunde (3.16)		X		
Opbrengsten (3.17) <i>D.m.v. diagnose</i>	X	X	X	X
Schoolleiding (4.2)			X	
Beroepshouding (4.3)	X			
Professionalisering (4.4) Integraal Personeelsbeleid		X		
Schoolklimaat (5.3)			X	
Interne communicatie (5.4)			X	
Externe contacten (5.5.)				X
Contacten met ouders (5.6)			X	
Voor- en vroegschoolse educatie (5.7)				X
Inzet van middelen (6)			X	
Kwaliteitszorg (7.0)				X
Wetenschap en techniek				X
TOTAAL	8	8	8	8

Hoofdstuk 7.10 Kwaliteitsprofiel – Onze mogelijke verbeterpunten

Voor het vaststellen van de onderstaande (mogelijke) verbeterpunten is gebruik gemaakt van:

1. Het strategisch beleidsplan (bovenschools management) (hoofdstuk 7.3)
2. Het zorgplan
3. Het ICT-beleidsplan
4. Het Integraal Personeelsbeleidsplan
5. De verschillende hoofdstukken in het schoolplan (zie verbeterpunten per hoofdstuk) en de uitslagen en analyses van :
 1. Het meest recente inspectierapport (hoofdstuk 7.4)
 2. De Quick Scan (hoofdstuk 7.5)
 3. De ouder-, leerlingen- en lerarenvragenlijst (hoofdstuk 7.6, 7.7 en 7.8)

Beleidsterrein	Mogelijke verbeterpunten
Levensbeschouwelijke identiteit (3.3)	Geen
Leerstofaanbod (3.4)	Afname quickscan in schooljaar 2011-2012 Methodevervanging + implementatie: <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpend lezen in 2011-2012 • Geschiedenis in 2011-2012 • Sociaal-emotionele ontwikkeling 2011-2012 • Engels 2012-2013 • Aanvankelijk en technisch lezen 2013-2014\ • Schrijven 2013-2014 • Taal 2014-2015
Taallesonderwijs (3.5)	<ul style="list-style-type: none"> • Aanschaf methode begrijpend lezen • Opstellen taalbeleidsplan • Aanstellen taalcoördinator
Rekenen en wiskunde (3.6)	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseren toetsgegevens en naar aanleiding van opbrengsten het aanbod aanpassen. • Begeleidingstraject vanuit schoolbegeleidingsdienst voor reeds ingevoerde methode.
Sociaal-emotionele ontwikkeling (3.7)	<ul style="list-style-type: none"> • Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (zie rooster) • Onze school beschikt over een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling
Actief Burgerschap (3.8)	<ul style="list-style-type: none"> • De school stelt een commissie samen om duidelijk te krijgen wat wij als school willen en kunnen doen aan burgerschap en sociale integratie.
ICT (3.9)	<ul style="list-style-type: none"> • Borgen ICT-beleidsplan / ICT-actieplan uitvoeren • Individuele- en groepsscholing op het gebied van hard- en software • Aanschaf digitale schoolborden voor alle groepen • Internetprotocol invoeren • Verbinding van ICT met ons schoolconcept leggen
Leertijd (3.10)	Geen
Pedagogisch klimaat (3.11)	Geen
Didactisch handelen (3.12)	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaal benutten van de schoollocatie tijdens schoolse activiteiten
Actieve rol leerlingen (3.13)	Geen
Schoolklimaat (5.3)	<ul style="list-style-type: none"> • Starten met methodische aanpak van sociaal-emotionele ontwikkeling • Incidentenregistratie invoeren en systematisch bijhouden

Zorg en begeleiding (3.14)	<ul style="list-style-type: none"> • De omschakeling van handelingsplannen naar groepsplannen • De kwaliteit van deze plannen moet worden verhoogd. • De leerkracht is primair verantwoordelijk voor alle kinderen, ook t.a.v. de zorg • De zorg wordt planmatig en systematisch uitgevoerd • Begeleiding van hoogbegaafde leerlingen borgen • Het beleid m.b.t. langdurig zieken moet nog worden opgesteld. • Verbeteren van het protocol dyslexie
Passend onderwijs Afstemming (3.15)	<ul style="list-style-type: none"> • Het werken met groepsplannen moet nog verder ontwikkeld worden • Handelingsgericht werken moet zowel op schoolniveau als op groepsniveau verder worden uitgewerkt. I • De 1-Zorgroute moet nog worden uitgewerkt. • We gaan werken met het opstellen van een ontwikkelperspectief
Opbrengstgericht werken (3.16)	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking van het opbrengstgericht werken • Trendanalyses maken
Opbrengsten (3.17)	<ul style="list-style-type: none"> • Het jaarlijks opstellen van een toegankelijk jaarverslag • Meer gebruik maken van ken- en stuurgetallen om onze opbrengsten weer te geven • Referentiekaders taal en rekenen invoeren
Schoolleiding (4.2)	<ul style="list-style-type: none"> • Curriculum schoolleideropleiding vertalen naar beroepspraktijk • Sturen vanuit visie en strategische planning • Cyclus van planning & Controle volgen (Plan Do Check Act) • Prioriteiten stellen
Beroepshouding (4.3)	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgroeien naar een professionele leergemeenschap • Zorg primair bij groepsleerkracht neerleggen • Verbetering groepsadministratie en toezicht daarop organiseren
Professionalisering (4.4) Integraal Personeelsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Zie 4.3 • IPB vaststellen en waar nodig uitvoeren • Gesprekscyclus voortzetten • Kwaliteiten van een ieder in kaart brengen en inzetten.
Interne communicatie (5.4)	<ul style="list-style-type: none"> • Planmatiger en doelmatiger op alle niveaus
Externe contacten (5.5.)	<ul style="list-style-type: none"> • Schooldiagnose burgerschap uitvoeren • Profilering school
Contacten met ouders (5.6)	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders tijdig betrekken bij leerproces van zijn/haar kind
Voor- en vroegschoolse educatie (5.7)	<ul style="list-style-type: none"> • Geen
Kwaliteitszorg (7.0)	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarplan SMART invullen • Cyclus van Planning & Controle opzetten en volgen • Opbrengstgericht werken verbeteren en trendanalyses maken • Ouderpanels oprichten om met ouders in gesprek te gaan over actuele onderwerpen binnen de school

Het schoolontwikkelplan *Jaar 2011-2012* (gekozen verbeterdoelen)

	Beleidsterrein	Verbeterdoel(en) / gewenst resultaat op het einde van het schooljaar	1e	2e	Consequenties - organisatie - professionalisering - middelen
01	Leerstofaanbod (3.4.)	De gekozen methode voor begrijpend lezen is geïmplementeerd; de leerkrachten zijn bekwaam in het werken met deze methode. Voor geschiedenis is er een methode gekozen en aangeschaft. Voor sociaal-emotionele ontwikkeling is een methode gekozen en aangeschaft.			
02	Rekenen-wiskunde (3.6)	De leerkrachten zijn middels begeleiding bekwaam in het werken met de rekenmethode. We zijn in staat om toetsgegevens rekenen te verzamelen, te analyseren en te om te zetten in verbeteracties.			
03	Opbrengsten (3.17)	We hebben de Referentiekaders rekenen onderzocht en vertaald naar onze school.			
04	ICT (3.9)	Het ICT- actieplan is vastgesteld en uitgevoerd. Het Internetprotocol is ingevoerd en gecommuniceerd met alle betrokkenen			
05	Schoolklimaat (5.3)	De incidentenregistratie is ingevoerd en gecommuniceerd met betrokkenen.			
06	Zorg – begeleiding (3.14)	De leerkrachten hebben de omslag van handelingsplannen naar groepsplannen gemaakt voor de vakken taal – lezen – rekenen. We hebben de kaders voor de groepsadministratie vastgesteld en leerkrachten zijn daarin begeleid. De zorg wordt door leerkrachten, IB-er en Rt-er planmatig en systematisch uitgevoerd			
07	Passend onderwijs Afstemming (3.15)	De 1-Zorgroute is voor onze school op maat gemaakt en ingevoerd.			
08	Opbrengstgericht werken (3.16)	De leerkrachten weten wat OW is en kunnen dat vertalen naar de eigen onderwijspraktijk. Ze kunnen dat toepassen voor het vakgebied rekenen (zie doelstelling 2)			
09	Beroepshouding (4.3)	De leerkrachten hebben kennisgenomen van de kenmerken van een professionele leergemeenschap en hebben vastgesteld hoever het team daarin is.			
10	Kwaliteitszorg (7.0)	Evaluatieplan is uitgevoerd volgens planning. (zie hoofdstuk 7.9) Het Jaarplan is SMART ingevuld We hebben een eerste Jaarverslag volgens een afgesproken format opgesteld. Er is een start gemaakt met het oprichten van ouderpanels.		X	Evaluatiedagdeel

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder schooljaar zullen we

terugblikken, of we verbeterdoelen en in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de Opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

Richtinggevend voor het schoolplan 2011-2015 zijn de geformuleerde streefbeelden (zie hoofdstuk 3.1, Missie):

1. Op onze school wordt systematisch (gestructureerd) aandacht geschonken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Op onze school is er sprake van passend onderwijs
3. Alle medewerkers werken (samen) aan hun persoonlijke ontwikkeling gerelateerd aan de schoolontwikkeling
4. Op onze school werken leerlingen coöperatief samen

Desgewenst: halfjaarlijkse evaluatie

	Beleidsterrein	Verbeterdoel(en) / gewenst resultaat op het einde van het schooljaar	1e	2e	Consequenties - organisatie - professionalisering - middelen
01	Leerstofaanbod (3.4)	We hebben een methode voor Engels gekozen en aangeschaft We hebben de eerder gekozen methode voor Geschiedenis geïmplementeerd.			
02	Taalleesonderwijs (3.5)	We hebben een taalcoördinator aangesteld die een heldere opdracht heeft			
03	Sociaal-emotionele Ontwikkeling (3.7.)	We hebben de methode voor SEO geïmplementeerd en we hebben de teamscholing daarvoor gevolgd.			
04	Opbrengsten (3.17)	De zijn in staat om met de referentiekaders Rekenen te werken volgens de normen van Passend Onderwijs			
05	Actief Burgerschap Externe contacten (3.8 – 5.5)	We hebben een Commissie Burgerschap ingesteld die een beleidsvoorstel voor Burgerschap en Sociale Integratie heeft opgesteld.			
06	ICT (3.9)	Het ICT- actieplan is uitgevoerd; het team is bijgeschoold in de vaardigheden om ICT te verbinden met ons schoolconcept.			
07	Zorg- Begeleiding (3.14)	De leerkrachten kunnen voor alle vakgebieden groepsplannen opstellen; individuele leerkrachten zijn begeleid in de uitvoering van de groepsplannen.			
08	Interne communicatie (5.4)	De interne communicatie verloopt planmatiger en doelmatiger.			
09	Beroepshouding (4.3)	De school vertoont op 5 gekozen items de kenmerken van een professionele leergemeenschap (PLG)			
10	Kwaliteitszorg	Uitvoer Evaluatieplan. Beoordelen: zie hoofdstuk 7.9 Evaluatie van opbrengsten ouderpanels		X	Evaluatiedagdeel

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder schooljaar zullen we terugblikken, of we verbeterdoelen en in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de Opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

Richtinggevend voor het schoolplan 2011-2015 zijn de geformuleerde streefbeelden (zie hoofdstuk 3.1, Missie):

1. Op onze school wordt systematisch (gestructureerd) aandacht geschonken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Op onze school is er sprake van passend onderwijs
3. Alle medewerkers werken (samen) aan hun persoonlijke ontwikkeling gerelateerd aan de schoolontwikkeling
4. Op onze school werken leerlingen coöperatief samen

Desgewenst: halfjaarlijkse evaluatie

	Beleidsterrein	Verbeterdoel(en)	1e	2e	Consequenties - organisatie - professionalisering - middelen
01	Leerstofaanbod (3.4)	Voor aanvankelijk en technisch lezen hebben we een nieuwe methode gekozen en aangeschaft. De leerkrachten weten wat het werken met deze methode betekent voor hun handelingsrepertoire. Voor Schrijven hebben we een nieuwe methode uitgekozen en aangeschaft			
02	Taal- leesonderwijs Opbrengsten (3.5 – 3.17)	We hebben een taalbeleidsplan opgesteld waarin de Referentiekaders Taal zijn opgenomen. De taalcoördinator heeft het team hierin begeleid. We zijn in staat om systematisch de toetsresultaten te verzamelen, te analyseren en om te zetten in verbeteracties.			
03	Externe contacten (5.5.)	We hebben het beleid m.b.t. Burgerschap en sociale integratie ingevoerd en gecommuniceerd met betrokkenen.			
04	ICT (3.9.)	We zijn in staat om de ICT- middelen in te zetten op een wijze die recht doet aan ons onderwijsconcept conform ons ICT-Beleid			
05	Zorg – Begeleiding (3.14.)	De begeleiding van hoogbegaafde leerlingen is geborgd, waarbij we in staat zijn om hoogbegaafdheid te signaleren, te erkennen en te begeleiden.			
06	Zorg en begeleiding (3.14.)	Het beleid t.a.v. langdurig zieken is geformuleerd en vastgesteld.			
07	Zorg en begeleiding (3.15.)	Handelingsgericht werken is zichtbaar in het handelingsrepertoire van leerkrachten (Startdenken)			
08	Beroepshouding (4.3.)	Het schoolteam vertoont de kenmerken van een professionele leergemeenschap op 10 verschillende aspecten (zie Scan PLG)			
09	Schoolleiding Kwaliteitszorg (4.2. – 7.0))	De directie toont haar leiderschap in het strategisch handelen en het planmatig werken (Cyclus van P&C - PDCA- cirkel)			
10	Kwaliteitszorg	Uitvoer Evaluatieplan. Beoordelen: zie hoofdstuk 7.9		X	Evaluatiedagdeel

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder schooljaar zullen we terugblikken, of we verbeterdoelen en in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de Opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

Richtinggevend voor het schoolplan 2011-2015 zijn de geformuleerde streefbeelden (zie hoofdstuk 3.1, Missie):

1. Op onze school wordt systematisch (gestructureerd) aandacht geschonken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Op onze school is er sprake van passend onderwijs
3. Alle medewerkers werken (samen) aan hun persoonlijke ontwikkeling gerelateerd aan de schoolontwikkeling
4. Op onze school werken leerlingen coöperatief samen

Desgewenst: halfjaarlijkse evaluatie

	Beleidsterrein	Verbeterdoel(en)	1e	2e	Consequenties - organisatie - professionalisering - middelen
01	Leerstofaanbod (3.4.)	Voor aanvankelijk en technisch lezen hebben we de nieuwe methode geïmplementeerd. De leerkrachten zijn bekwaam in het werken met de gekozen methode.			
02	Opbrengsten (3.17.)	De zijn in staat om met de referentiekaders Taal te werken volgens de normen van Passend Onderwijs			
03	Schoolklimaat (5.3.)	We hebben de Incidentenregistratie geëvalueerd en zo nodig bijgesteld			
04	Opbrengstgericht werken (3.16.)	We hebben het opbrengstgericht werken systematisch en planmatig ingevoerd. (verzamelen – analyseren – interpreteren – omzetten in verbeteracties)			
05	Zorg en begeleiding (3.14.)	Het dyslexieprotocol is op orde; de leerkrachten werken volgens het protocol.			
06	Passend Onderwijs Afstemming (3.15.)	Voor kinderen die het eindniveau groep 8 niet halen stellen we vanaf groep 5 een Ontwikkelperspectief op.			
07	Schoolleiding (4.2.)	De schoolleiding werkt systematisch en planmatig vanuit de visie van de school en past de cyclus van P&C toe.			
08	Beroepshouding (4.3.)	We mogen onze school typeren als een professionele leergemeenschap; we hebben afstemming over de onderdelen waarop we ons nog kunnen verbeteren. De leerkrachten hebben hun groepsadministratie op orde.			
09	Kwaliteitszorg (7.0)	We hebben het Schoolplan 2011-2015 geëvalueerd en de opbrengsten vastgesteld. We hebben bepaald op welke aspecten van kwaliteitszorg we ons in de komende jaren verder willen verbeteren			
10	Kwaliteitszorg (7.0.)	Uitvoering van het Evaluatieplan: zie hoofdstuk 7.9		X	Evaluatiedagdeel

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder schooljaar zullen we terugblikken, of we verbeterdoelen en in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de Opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

Richtinggevend voor het schoolplan 2011-2015 zijn de geformuleerde streefbeelden (zie hoofdstuk 3.1, Missie):

1. Op onze school wordt systematisch (gestructureerd) aandacht geschonken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Op onze school is er sprake van passend onderwijs
3. Alle medewerkers werken (samen) aan hun persoonlijke ontwikkeling gerelateerd aan de schoolontwikkeling
4. Op onze school werken leerlingen coöperatief samen

Desgewenst: halfjaarlijkse evaluatie

Begrippenlijst:

Afkortingen	Uitleg
PO	Primair onderwijs
VO	Voortgezet onderwijs
LVS	Leerling volg systeem
ICT	Informatie communicatie technologie
DHH	Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafde
OR	Ouderraad
MR	Medezeggenschapsraad
BHV	Bedrijfshulpverlener
OW	Opbrengstgericht werken
IPB	Integraal personeelsbeleid
MARAP	Management rapportage
WSNS	Weer samen naar school
SMART	Specifiek meetbaar acceptabel reëel tijdgebonden
WMK	Werken met kwaliteitskaarten
Begrippen	Uitleg
rompplan	Een plan waaruit andere plannen voortvloeien
compacten	Is het weglaten van delen uit de lesstof